

Archeologienota

Deinze, Voetbalstadion

Verslag van Resultaten

Titel

Archeologienota Deinze, Voetbalstadion: Verslag van Resultaten

Auteur(s)

Lien Van der Dooren

Erkende archeoloog

Robrecht Vanoverbeke 2015/00022

BAAC-Projectnummer

2018-0171

Plaats en datum

Gent, 22 december 2017

Reeks en nummer

BAAC Vlaanderen Rapport 725

ISSN 2033-6896

Wettelijk depot

KBR

Inhoud

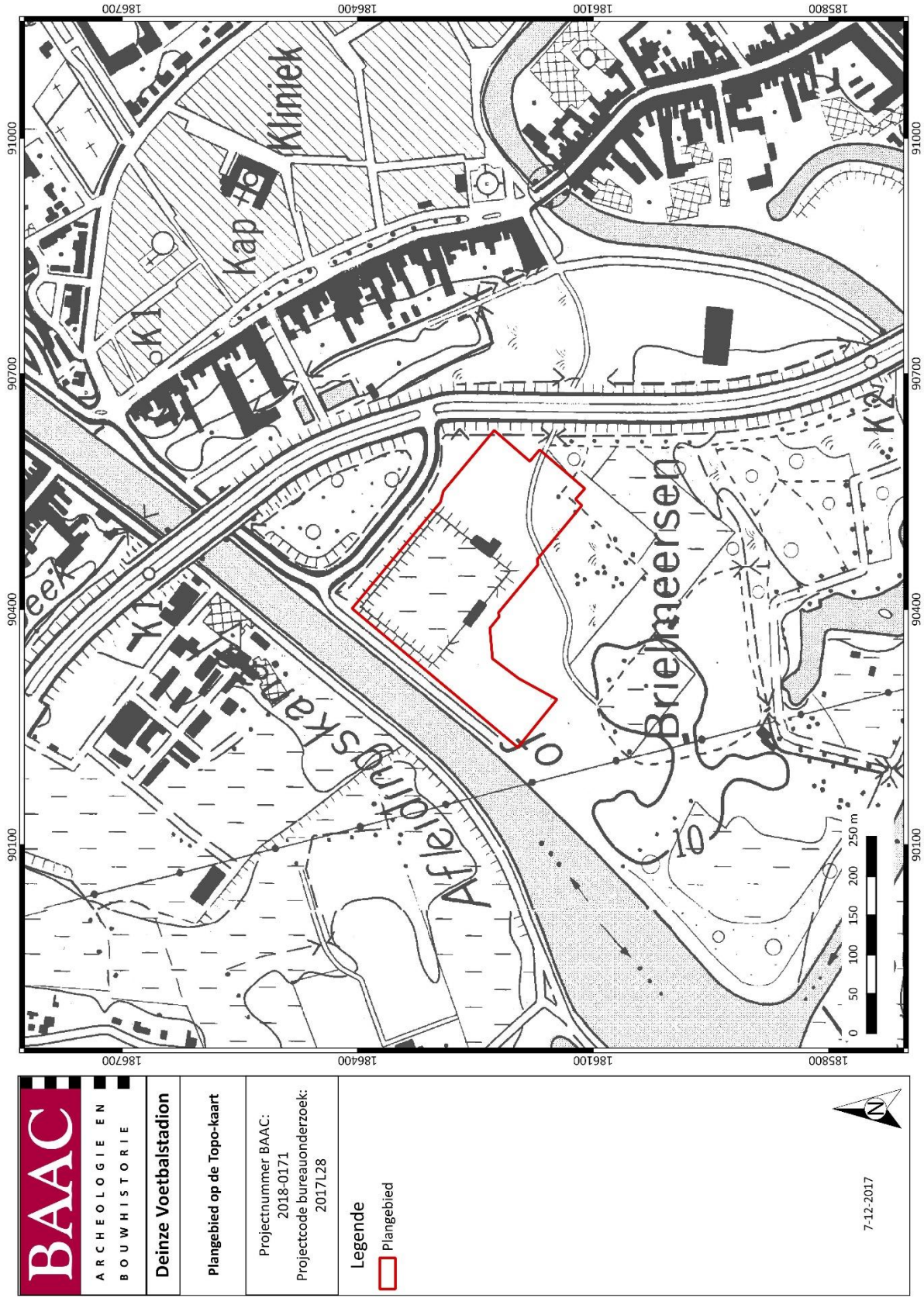
1	Bureauonderzoek	1
1.1	Beschrijvend gedeelte	1
1.1.1	Administratieve gegevens	1
1.1.2	Juridisch kader en onderzoekstraject	4
1.1.3	Aanleiding	4
1.1.4	Bestaande toestand en gekende verstoring	5
1.1.5	Geplande werken en bodemingrepen	10
1.1.6	Randvoorwaarden	15
1.2	Werkwijze en strategie	15
1.2.1	Onderzoeksvragen	15
1.2.2	Heuristiek	15
1.3	Assessmentrapport	17
1.3.1	Landschappelijk kader	17
1.3.2	Historisch kader	27
1.3.3	Cartografische bronnen	29
1.4	Besluit	43
1.4.1	Datering, interpretatie en archeologische verwachting	43
1.4.2	Potentieel op kennisvermeerdering en afweging noodzaak verder onderzoek	45
2	Samenvatting	48
3	Lijst met figuren	49
4	Lijst met tabellen	49
5	Plannenlijst	50
6	Bibliografie	52
7	Bijlagen	54

1 Bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

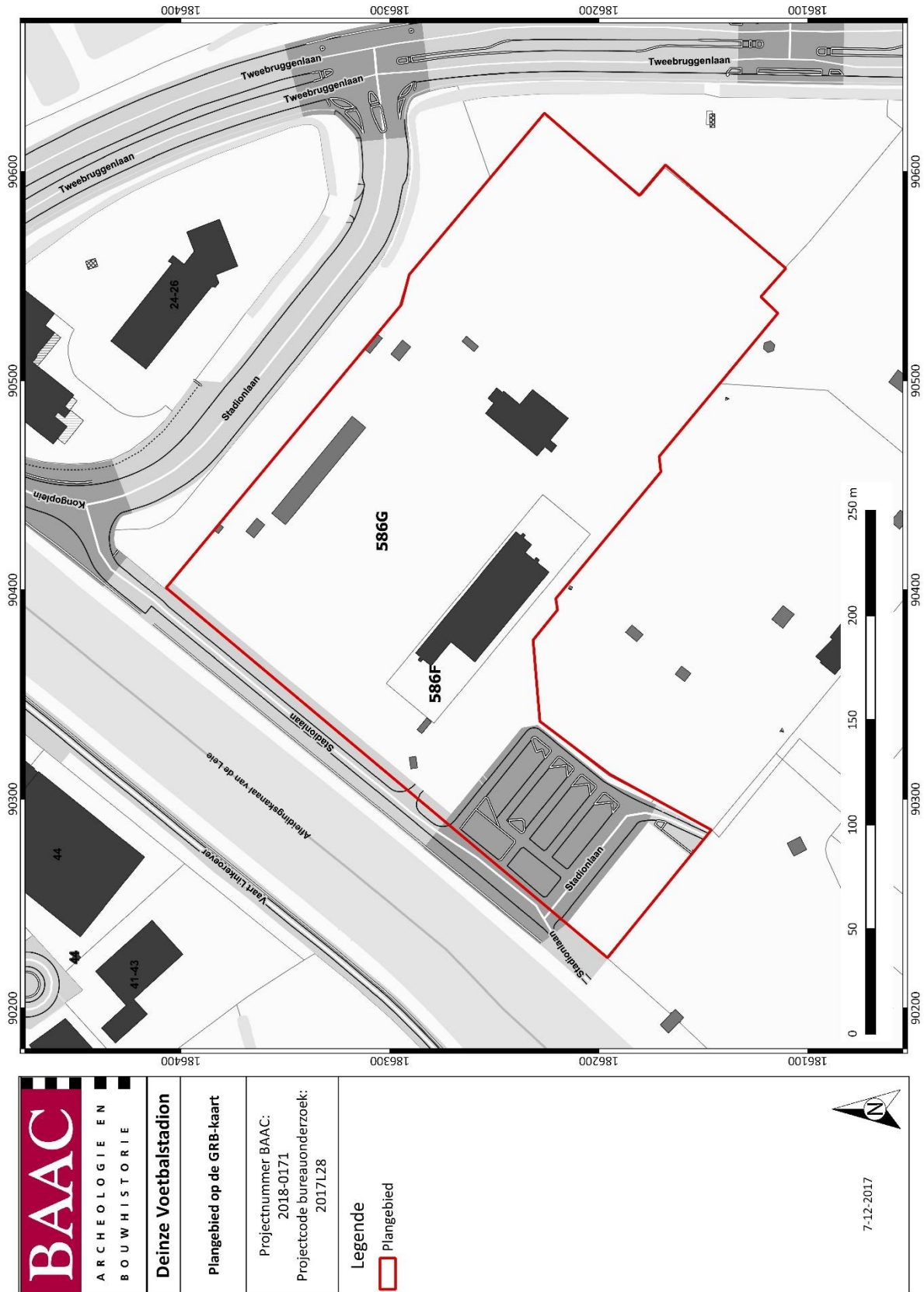
1.1.1 Administratieve gegevens

Naam site	Deinze, Voetbalstadion	
Ligging	Stadionlaan 5, Deinze, Deinze, Oost-Vlaanderen	
Kadaster	Deinze, Afdeling 1, Sectie A, Percelen 586G en 586F	
Coördinaten	Noord: x:90400 ; y:186408	
	Oost: x:90627 ; y:186227	
	Zuid: x:90553 ; y:186113	
	West: x:90226 ; y:186195	
Projectcode BAAC Vlaanderen	2018-0171	
Bureau- onderzoek	Projectcode	2017L28
	Erkend archeoloog	Robrecht Vanoverbeke (2015/00022)
	Betrokken actoren	Lien Van der Dooren (archeoloog)
	Betrokken derden	Niet van toepassing

Figuur 1: Plangebied op topografische kaart¹

¹ AGIV 2017f

Figuur 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB)²

² AGIV 2017b

1.1.2 Juridisch kader en onderzoekstraject

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden, verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Het doel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen of, indien dit niet kan, het formuleren van maatregelen voor vervolgonderzoek waarbij het erfgoed *ex situ* wordt behouden.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen worden vernietigd, is een archeologisch onderzoek nodig. In eerste instantie wordt een **bureauonderzoek** uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het plangebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het plangebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het plangebied, kan het aangewezen zijn de gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren te onderzoeken middels een landschappelijk bodemonderzoek, een veldkartering en/of een geofysisch onderzoek. Deze onderzoeken maken alle deel uit van het **vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**. Indien op basis van de resultaten van alle nodige facetten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem niet voldoende informatie verzameld kan worden om een onderbouwde uitspraak te doen aangaande de beslissing tot behoud *in situ*, vrijgave of opgraving van het terrein, moet in een volgende fase een vooronderzoek met ingreep in de bodem worden uitgevoerd.

Het doel van het eventueel **vooronderzoek met ingreep in de bodem** is een archeologische evaluatie van het terrein. Dit houdt in dat het archeologisch erfgoed opgespoord, geregistreerd, gedetermineerd en gewaardeerd wordt en dat de potentiële impact van de geplande werken op de archeologische resten wordt bepaald. De hiervoor aangewezen methoden zijn archeologische boringen, proefputten en/of proefsleuven. Onderdeel van de evaluatie is dat er mogelijkheden gezocht worden om een eventuele site *in situ* te behouden of, indien dit niet kan, het opstellen van een programma van maatregelen voor vervolgonderzoek (ruimtelijke afbakening, diepteligging, strategie, doorlooptijd, te voorziene natuurwetenschappelijke onderzoeken en conservatietechnieken, voorstel onderzoeksvragen) in de vorm van een opgraving.

1.1.3 Aanleiding

Naar aanleiding van de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning heeft BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota opgemaakt. Op het terrein zal door de initiatiefnemer een nieuwe sportinfrastructuur met onder andere de bouw van drie nieuwe supportertribunes gerealiseerd worden. Deze geplande werken impliceren aanzienlijke bodemingrepen die qua omvang mogelijk een directe bedreiging betekenen voor potentieel aanwezig archeologisch erfgoed. Eens het archeologisch bodemarchief aangetast of vernield wordt, betekent dit een onomkeerbaar informatieverlies.

De totale oppervlakte van het plangebied Deinze, Stadion bedraagt ca. 50.000 m². Het valt buiten een beschermde archeologische site, ligt niet in een archeologisch vastgestelde zone en komt niet voor op de kaart met gebieden waarin geen archeologische waarden (meer) te verwachten zijn (GGA, gebieden geen archeologie).³

³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017

Daarnaast werden voor het plangebied en de directe omgeving geen waarden voor ‘beschermd onroerend erfgoed’ opgenomen in het Geoportaal.

Aangezien het plangebied in een recreatiegebied ligt, de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3.000 m² of meer bedraagt en de ingreep minstens 1.000 m² bedraagt, is volgens het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 een archeologienota vereist. Deze bekrachtigde archeologienota wordt bij de stedenbouwkundige aanvraag gevoegd.

1.1.4 Bestaande toestand en gekende verstoring

Sportcomplex KMSK Deinze

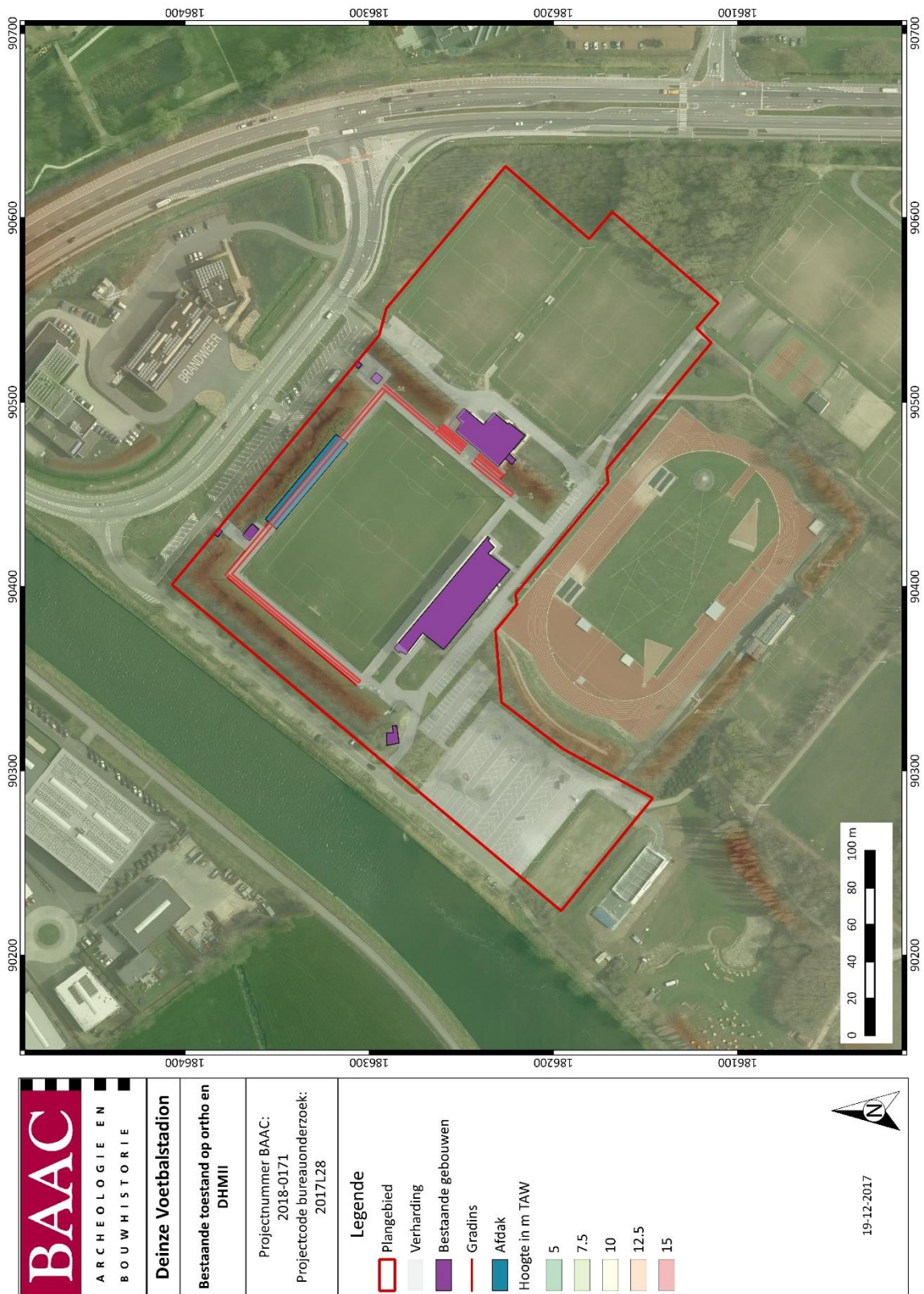
Ter hoogte van het plangebied ligt op heden een voetbalplein met oefenterreinen, cafetaria, kleedkamers en een parking van de voetbalclub KMSK Deinze. De locatie voor het huidige stadion werd in 1978 ter beschikking gesteld van voetbalclub KMSK Deinze. Na het graven van de siervijver bij het begin van de jaren '70 in het zuidelijker gelegen recreatiegebied de Brielmeersen (zie verder), had men ten noorden van het plangebied een hoge berm aangelegd met de uitgegraven grond. Te midden daarvan werd een voetbalveld met kantine aangelegd. Intussen werd de infrastructuur uitgebreid met extra kleedkamers en werden de bestaande kleedkamers onder de kantine op het gelijkvloers reeds vernieuwd. In 1979 werd een zittribune gebouwd en na de promotie van de voetbalclub in 1992 volgde een constructie van een overdekte staantribune. In 2005 werd een nieuwe zittribune gebouwd ter vervanging van de vorige.

De bestaande talud werd gedeeltelijke gebruikt ter afscherming van het voetbalcomplex, maar ook als staantribune (zie Figuur 3). De zone rondom het voetbalplein werd grotendeels verhard. De bestaande ingrepen rondom het huidige onderzoeksgebied bleven dus voornamelijk beperkt tot de talud met verharde tribunes of “*gradins*”, tot de verharde zone rondom het speelplein, het afdak en de bestaande gebouwen.

Figuur 3: Foto's bestaande toestand.⁴

⁴ Aangeleverd via de opdrachtgever.

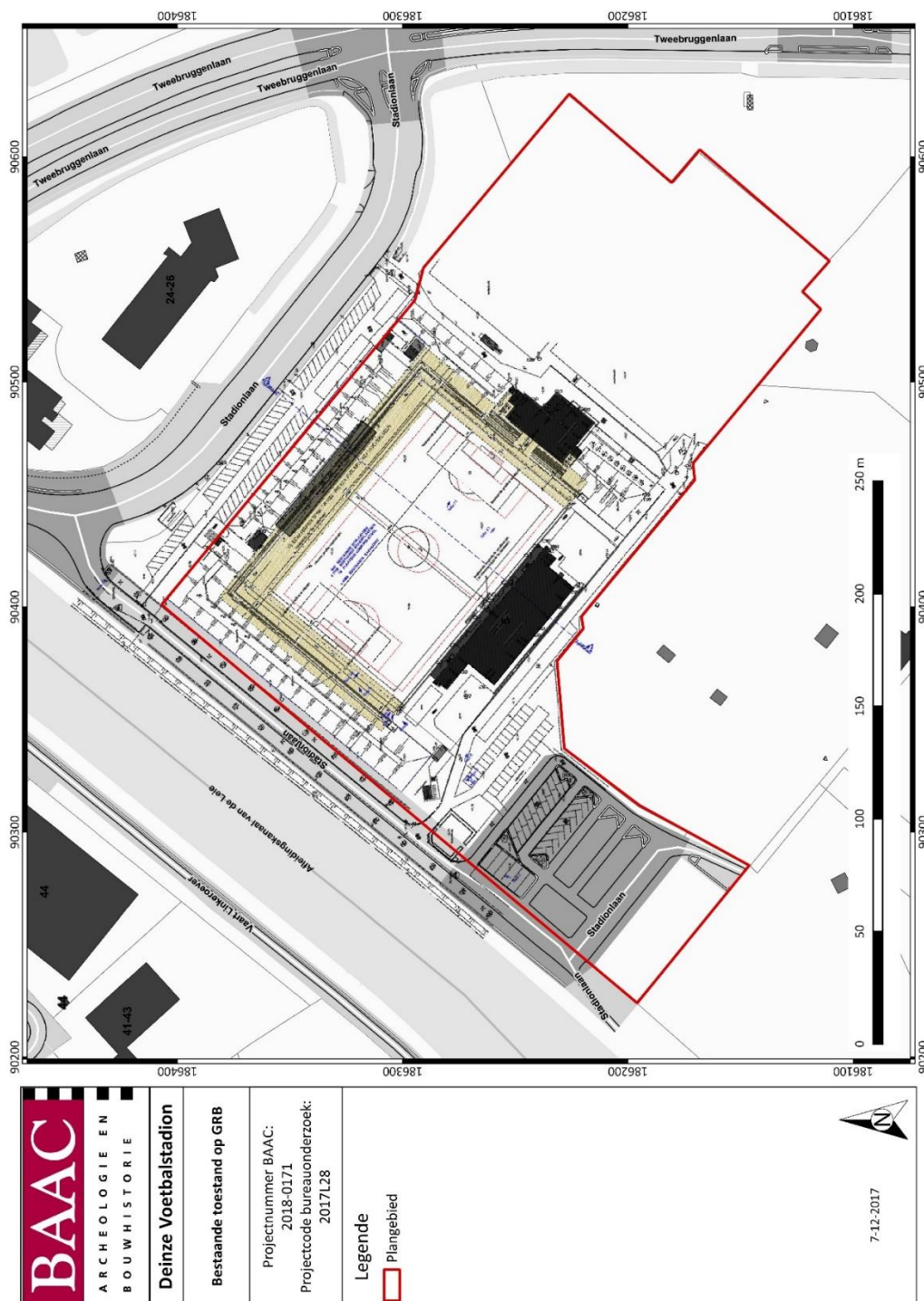

Figuur 4: Bestaande toestand weergegeven op de orthofoto en DHMII (met taluds goed waarneembaar in rood)⁵

⁵ AGIV 2017d

Figuur 5: Doorsnede bestaande toestand⁶

Figuur 6: Inplantingsplan bestaande toestand op GRB⁷

⁶ Plan aangebracht door initiatiefnemer, wegens gebrekkige leesbaarheid opgenomen als bijlage.

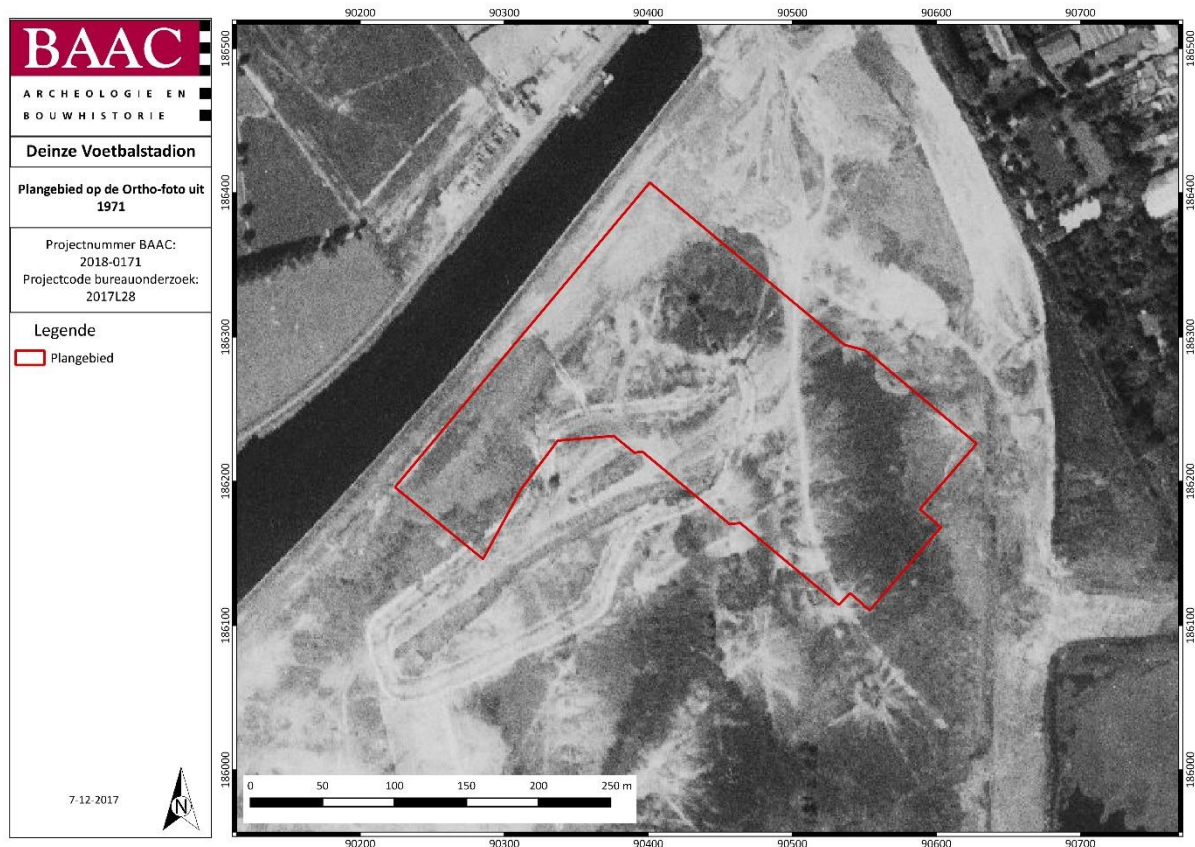
⁷ Plan aangebracht door initiatiefnemer, wegens gebrekkige leesbaarheid opgenomen als bijlage.

De Brielmeersen en het Schipdokkaanal

Ten zuiden van het sportcomplex zijn de Brielmeersen gelegen, een recreatiedomein van ca. 35 ha nabij het centrum van de stad, gelegen tussen de Leie en het Schipdokkaanal. De gronden werden in 1971 aangekocht door de stad, waarna men startte met de aanleg van het park. In 1975 werd ook een klein dierenpark ingericht op het domein.⁸ Meersen zijn een benaming voor de natte, laaggelegen weidelanden, soms zelfs moerasland.

Het Schipdokkaanal, ook wel het Afleidingskanaal van de Leie genoemd, ligt net ten westen van het plangebied. Het kanaal loopt over een lengte van 56 km, vanaf Deinze tot in Zeebrugge, waar het tenslotte uitmondt in de Noordzee. De graafwerken voor het kanaal dateren uit de periode tussen 1846 en 1860. Door de grote vervuiling van de Leie die de vlasindustrie rond Kortrijk teweeg had gebracht, werd stroomopwaarts van Gent een verbinding gegraven tussen de Leie en de Noordzee, zo kon het vervuilde water niet door Gent stromen en kon men overstromingen in de stad vermijden. Door de ligging zou het kanaal in beide wereldoorlogen een strategische rol spelen.⁹

Op de luchtfoto uit 1971 (zie Figuur 7) ziet het onderzoeksterrein er mogelijk geroerd uit, er zijn duidelijk sporen zichtbaar van zwaar verkeer. Of dit naar aanleiding van de werken was die gepaard gingen met de aanleg van de Brielmeersen kan op basis van de gevonden gegevens niet met zekerheid bepaald worden. Mogelijk werd een deel van het terrein wel opgehoogd met grond afkomstig van het kanaal. Er wordt immers een zone langsheen het kanaal ingekleurd als ON (opgehoogde gronden) op de bodemkaart (Figuur 22).

Figuur 7: Plangebied op luchtfoto uit 1971.¹⁰

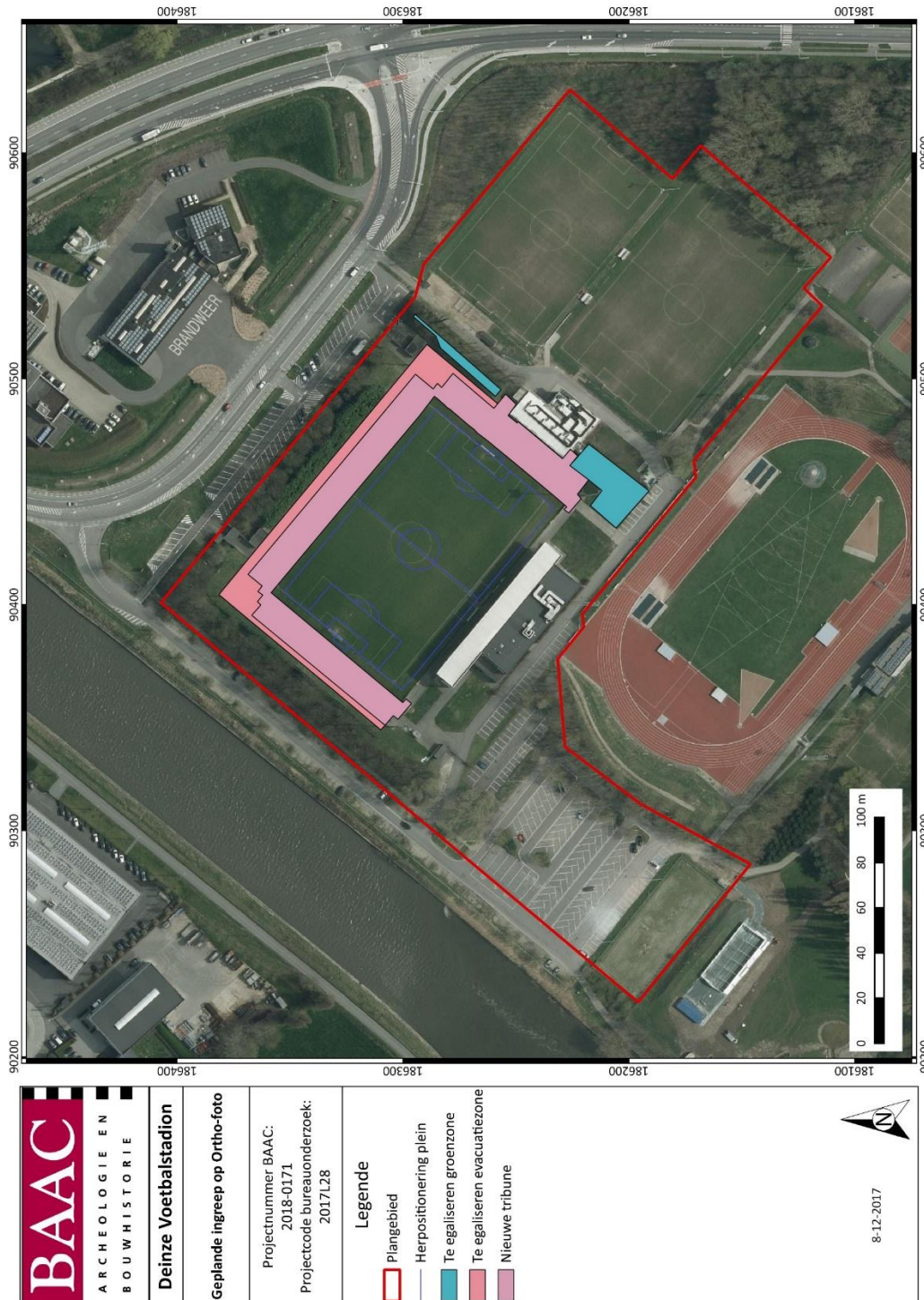
⁸ Wikipedia 2017 De Brielmeersen

⁹ Wikipedia 2017 Schipdokkaanal

¹⁰ AGIV 2017c

1.1.5 Geplande werken en bodemingrepen

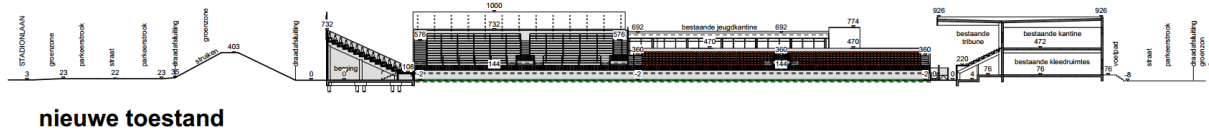
De opdrachtgever plant op het terrein de bouw van drie voetbaltribunes. Hierbij worden mogelijk in het plangebied aanwezige archeologische waarden onherroepelijk vernietigd. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven.

Figuur 8: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting¹¹ op orthofoto¹²

¹¹ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

¹² AGIV 2017e

Figuur 9: Doorsnede van de toekomstige inplanting¹³

Voorafgaand aan de bouw, wordt in eerste instantie een deel van de bestaande, tot de volledige talud rondom het plein genivelleerd tot het omliggende maaiveld. Deze talud werd aan het begin van de jaren '70 aangelegd met grond afkomstig van de aanleg van de siervijver van de Brielmeersen. Ter hoogte van deze talud worden de bestaande verharde tribunes opgebroken en worden eventuele omheiningen verwijderd. Al deze voorbereidende werken hebben geen invloed op het bestaande bodembestand aangezien zij beperkt blijven tot het bestaande maaiveld (ca. 9,20 TAW).

Vervolgens worden rondom het plein drie nieuwe tribunes gebouwd, gefundeerd op een raster van betonbalken steunend op paalfunderingen. De exacte diepte van deze funderingen is nog niet gekend, maar de onderkant van deze funderingsbalken zullen tot op vaste, dragende, onaangeroerde en vorstvrije grond komen, ten minste tot 80 cm onder het toekomstige maaiveld. Volgens het huidige funderingsplan staan de palen in een variërend grid. Het type fundering kan nog worden aangepast op basis van de resultaten van de grondproef die pas na het verkrijgen van de bouwvergunning zal worden uitgevoerd, net als de dimensies en omvang nog kunnen veranderen volgens de plannen van de ingenieur. Tussen de fundering worden ook verschillende nutsleidingen voorzien waaronder riolering, afwatering en enkele septische putten (zie Figuur 11 en Figuur 12 en Figuur 12). Concreet wordt hier uitgegaan van een volledige verstoring tot 2 m onder het toekomstige maaiveld, de funderingspalen gaan vermoedelijk dieper, maar omvatten, door het verspreid karakter ervan, slechts een beperkte ingreep in omvang.

De noordwestelijke tribune heeft een maximale lengte van ca. 84 m en is ca. 13 m breed. De noordoostelijke tribune heeft een maximale lengte van ca. 120 m. en is ca. 13 m breed. De Zuidoostelijke tribune, aansluitend aan de bestaande cafetaria heeft een maximale lengte van ca. 81 m en is ca. 15 m breed, maximum 20 m. In totaal wordt ca. 1222 m² genivelleerd in functie van de evacuatiezone en ca. 717 m² in functie van een nieuwe groenzone tot op het omliggende maaiveld.

Achter de tribunes wordt een zone genivelleerd die zal dienen als evacuatiezone. Ter hoogte van deze zone blijft de ingreep grotendeels beperkt tot het gedeeltelijk afgraven van de bestaande talud tot op de het bestaande maaiveld rondom en het verharderen van de zone. Maar de ingreep blijft beperkt tot 20 cm onder het bestaande maaiveld. Enkele van de nutsleidingen zullen zich ter hoogte van deze evacuatiezone bevinden. De ingreep hier blijft beperkt in omvang en diepte. Het voetbalplein zelf blijft onaangeroerd, enkel de lijnen van het speelveld schuiven op, maar zonder ingreep in de bodem. De verhardingen rondom het plein blijven onaangeroerd.

¹³ Plan aangebracht door initiatiefnemer, wegens gebrekkige leesbaarheid opgenomen als bijlage.

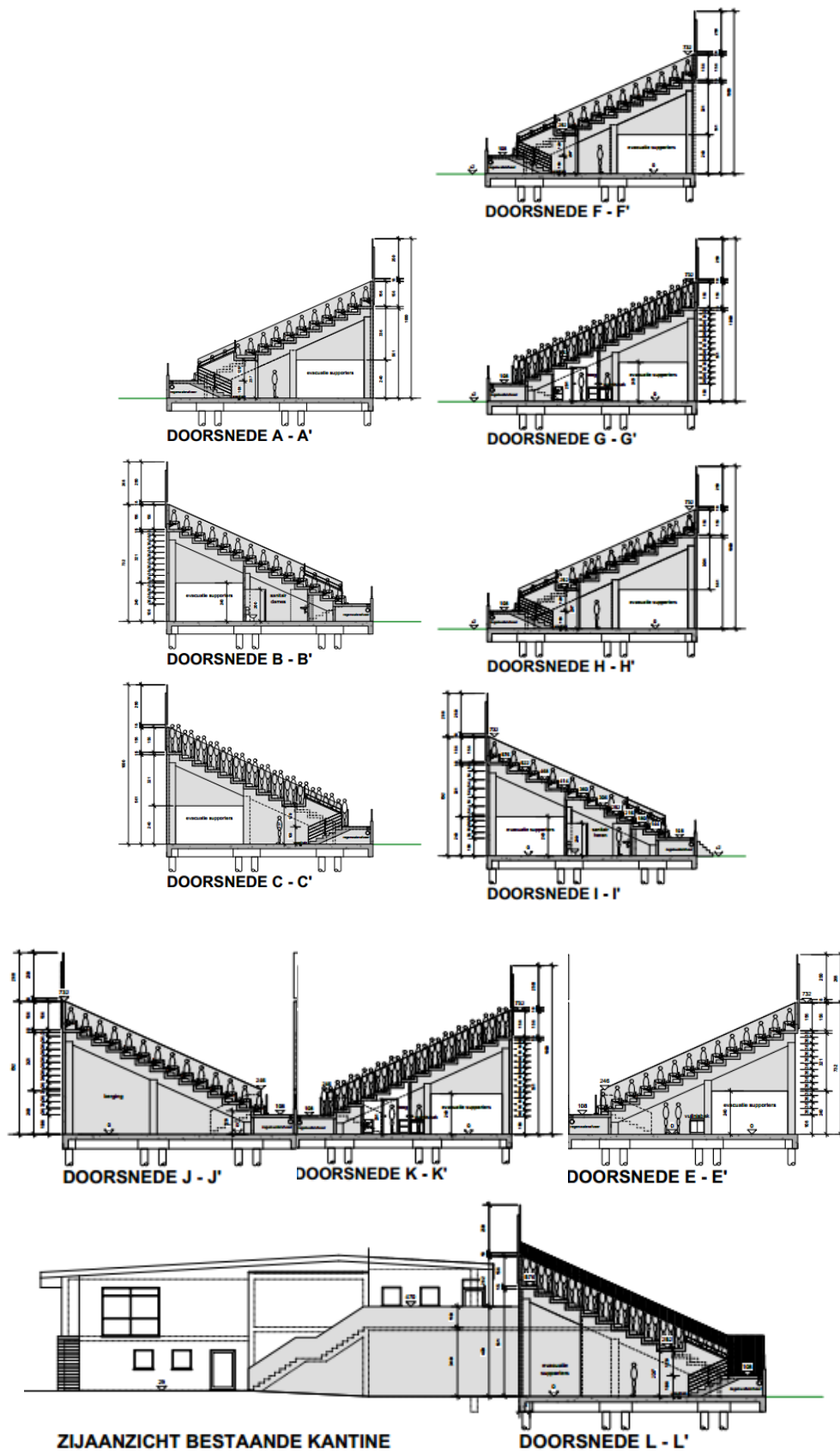

Figuur 10: Schematische weergave van de geplande ingrepen onder het maaiveld op de GRB¹⁴

¹⁴ AGIV 2017b

BAAC Vlaanderen Rapport 725

Figuur 12: Doorsnedes geplande tribunes¹⁶

¹⁶ Plan aangebracht door initiatiefnemer, wegens gebrekkige leesbaarheid opgenomen als bijlage.

1.1.6 Randvoorwaarden

Vanwege het feit dat het terrein momenteel niet betreden kan worden in verband met gebruik, het voetbalseizoen is immers nog volop bezig en de tribunes worden dus nog meermaals per week gebruikt, betreft het hier een archeologienota met uitgesteld vooronderzoek. Dit houdt in dat de ingreep in de bodem zoals gesteld in het programma van maatregelen op een later tijdstip zal worden uitgevoerd, na het verkrijgen van de vergunning.

1.2 Werkwijze en strategie

Een bureauonderzoek kadert binnen een archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem. Het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem bereikt het doel van archeologisch vooronderzoek zonder de mogelijk aanwezige archeologische resten wezenlijk aan te tasten. Het bureauonderzoek bereikt het doel van archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem door de studie van gekende of ontsloten informatiebronnen.

1.2.1 Onderzoeksvragen

Volgende onderzoeksvragen zullen in dit bureauonderzoek behandeld worden:

- Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens en welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?
- Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?
- Zijn er archeologische waarden aanwezig binnen het onderzoeksterrein?

Indien er archeologische waarden aanwezig zijn binnen het onderzoeksterrein:

- Wat is de aard van deze waarden?
- Wat is de bewaringstoestand van deze waarden?
- Betreft het behoudenswaardige archeologische waarden?
- Wat is de relatie tussen deze waarden en het landschap?
- Wat is de impact van de geplande bodemingrepen op deze waarden?

1.2.2 Heuristiek

Het doel van het bureauonderzoek is de formulering van een archeologische verwachting van de onderzoekslocatie. Deze verwachting wordt opgesteld op basis van gekende landschappelijke, geologische, archeologische, historische en geografische bronnen.

Een eerste stap bij het formuleren van een archeologische verwachting voor de onderzoekslocatie is deze te situeren binnen een breder landschappelijk kader. Hierbij wordt beroep gedaan op de gekende geografische en geologische bronnen en kaarten.

Administratieve en geografische kaarten:

- GRB/kadasterkaart
- Topografische kaart
- Orthofoto (meest recent, 1971, 1977)
- Tertiairgeologische kaart
- Quartairgeologische kaart
- Bodemkaart

De basis van de desktopstudie bestaat verder uit een historische studie van de onderzoekslocatie en zijn directe omgeving. Hierbij wordt de gekende archeologische en historische vakliteratuur over de onmiddellijke omgeving van het plangebied geconsulteerd.

Een bijkomende belangrijke bron van informatie is het historisch kaartmateriaal. Op basis van deze oude kaarten kan een beeld worden gegeven van de evolutie van de bebouwing in het plangebied door de eeuwen heen, maar met dien verstande dat de draad slechts kan opgepikt worden vanaf het moment dat de eerste kaarten voor het gebied verschenen. Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op deze kaarten geen garantie dat er niets geweest is. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijke bouwwerken zoals stadsomwallingen, kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er geen of weinig aandacht voor de burgerlijke architectuur. Het was vaak niet de bedoeling om de huizen in detail of juist weer te geven. Pas vanaf de 19^e eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kadasterkaarten. Naast de gangbare historische kaarten is ook Cartesius geraadpleegd.¹⁷

Volgende historische kaarten werden opgezocht en geanalyseerd:

- CAI-kaart
- Kaart Joannes I Blaeu
- Ferrariskaart
- Atlas der Buurtwegen
- Poppkaart
- Vandermaelenkaart
- Topografische kaart van België (1884 en 1911)

¹⁷ CARTESIUS 2017a

De CAI-kaart wordt weergegeven met het grootschalig referentiebestand als onderkaart. De onmiddellijke omgeving rondom wordt op de Ferraris-, Atlas der Buurtwegen, Popp- en Vandermaelenkaart besproken. De beschrijving gebeurde onder meer op basis van de legende uit *België in kaart*.¹⁸ Indien er een bijzondere locatie op te merken is, wordt deze, indien mogelijk, vernoemd bij naam en uitgebreider beschreven. De historische en archeologische kaarten worden gebruikt om een historisch-archeologische interpretatie van de locatie te bekomen.

Er werden geen externe specialisten betrokken bij dit onderzoek en geen wetenschappelijke advisering ingewonnen bij derden.

1.3 Assessmentrapport

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de beschikbare kennis inzake bodemkunde, geomorfologie, historie, cartografie en archeologie met betrekking tot het plangebied en omgeving. Deze informatie vormt de basis voor de archeologische verwachting van het onderzoeksgebied.

1.3.1 Landschappelijk kader

Hieronder volgt een overzicht van het grondgebruik en de aardkundige, hydrografische en fysisch-geografische gegevens van het plangebied.

Topografische situering

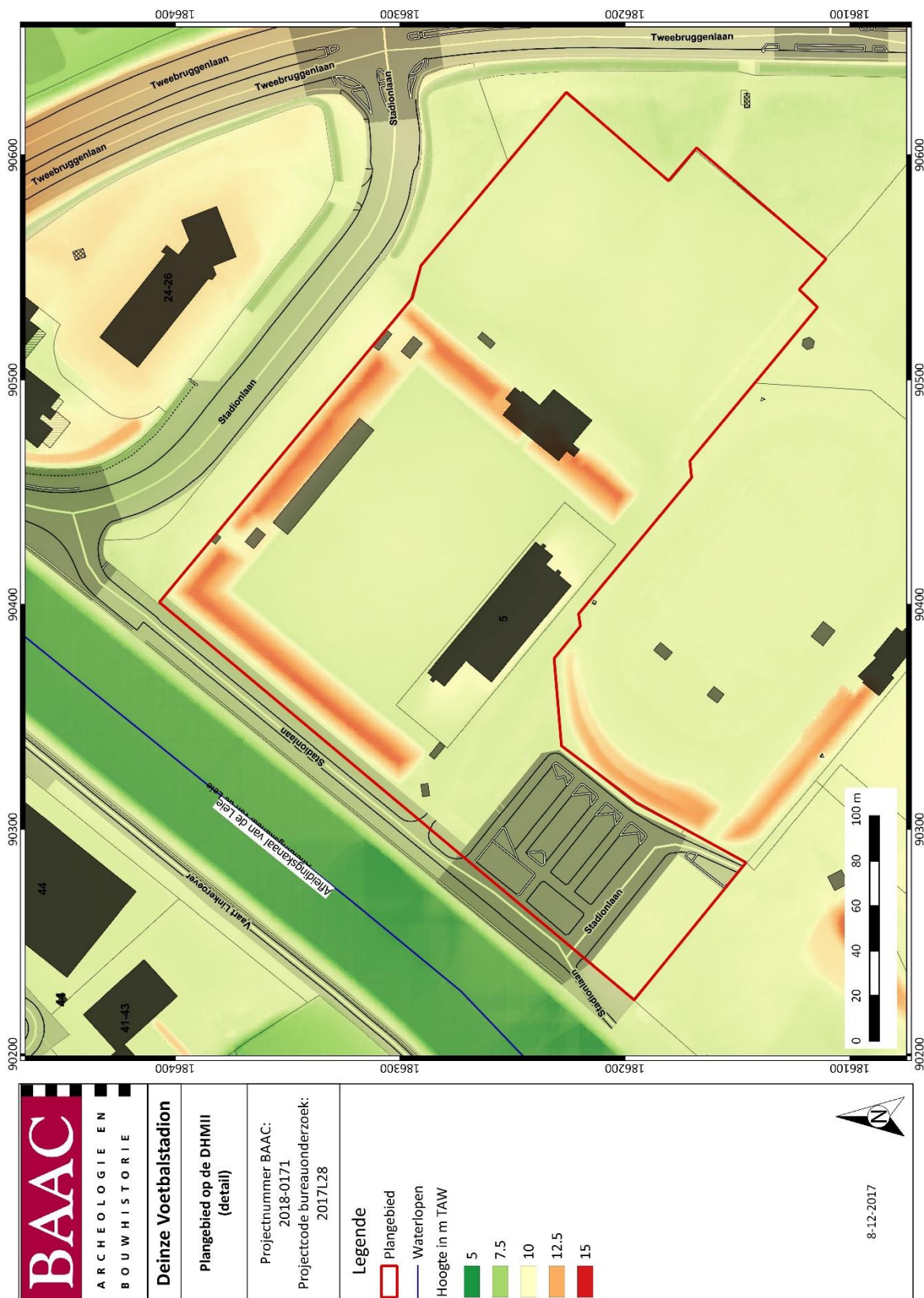
De exacte locatie van het plangebied is weergegeven op Figuur 1 en Figuur 2. Het plangebied is gelegen aan de Stadionlaan, parallel met het afleidingskanaal van de Leie, ten noorden van de Brielmeersen en ten zuidwesten van het stadscentrum. De nabije omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door verschillende antropogene ingrepen waaronder het voetbalveld met bijhorende tribune en kantine, maar ook het Schipdonkkanaal en de aanleg van het recreatiedomein.

Het reliëf voor Deinze en omgeving is relatief vlak, met ca. 6 tot 8 m TAW in de alluviale valleien, ca. 9 tot 14 m TAW ter hoogte van de zwakke kouterruggen en depressies, en tot ca. 20 m ter hoogte van de stuifzandkoppen van de zandruggen.¹⁹ De nabije omgeving rond het projectgebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) tussen 9 en 9,5 m + TAW.

De topografie rondom het plangebied wordt sterk bepaald door de historische vorming van de Leievlaakte, een erg dynamisch landschap (zie Figuur 15). Zo is het plangebied vermoedelijk gelegen ter hoogte van een zwakke oeverwal ten westen van één van de Holocene meanders van de Leie. Deze locatie is een iets hogere vlakte gelegen nabij de rivierbedding, een uitstekende locatie voor bijvoorbeeld extractiekampen, niet-residentiële kampen die men tijdelijk als uitvalsbasis gebruikte tijdens de prehistorie. Werkelijke nederzettingen uit die periode bevinden zich hoger gelegen in het landschap, mogelijk ter hoogte van de westelijke rivierduin, gevormd door de laat-glaciale meander.

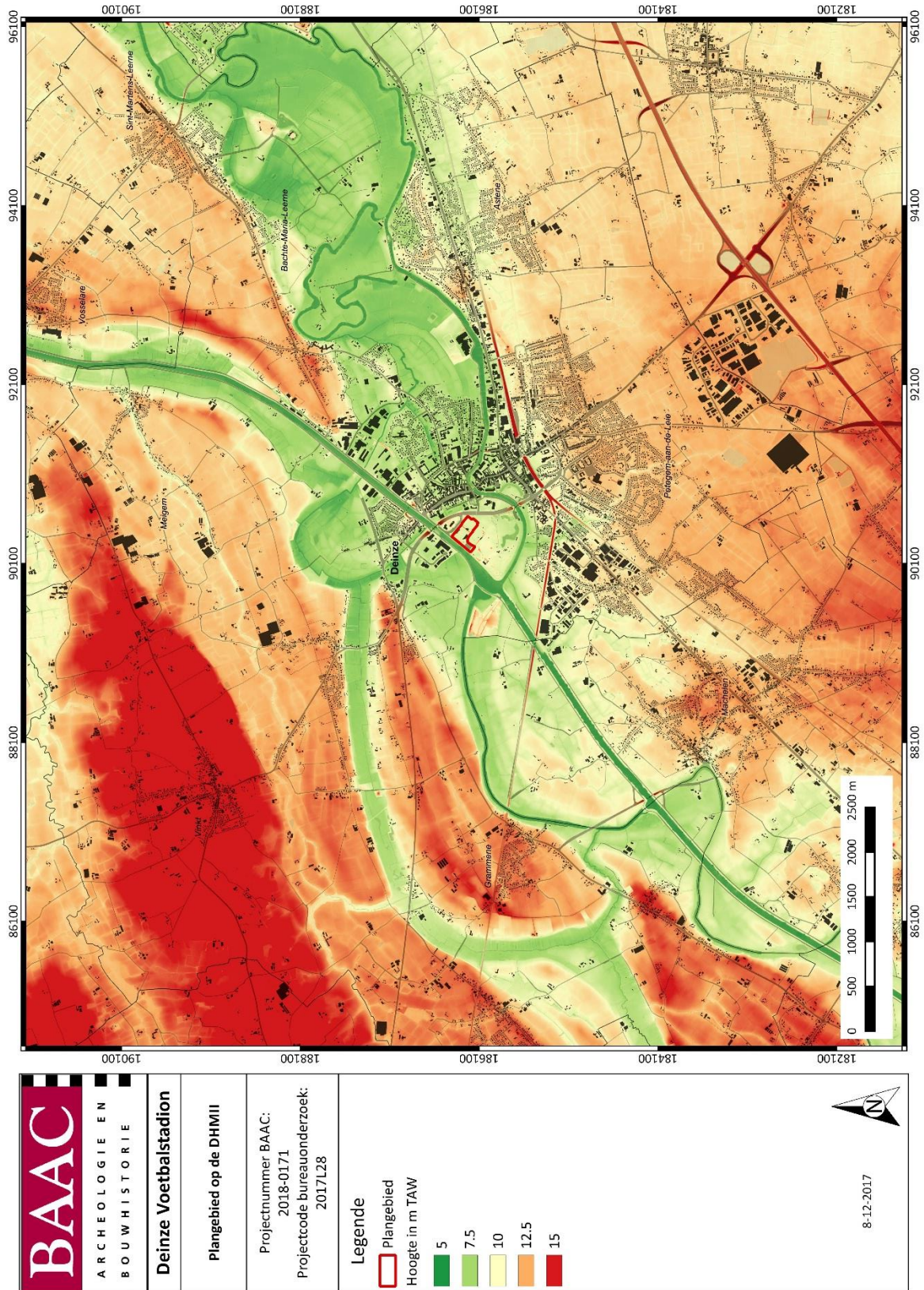
¹⁸ BEYAERT et al. 2006

¹⁹ IOE 2017: Kantons Deinze en Nazareth (126624)

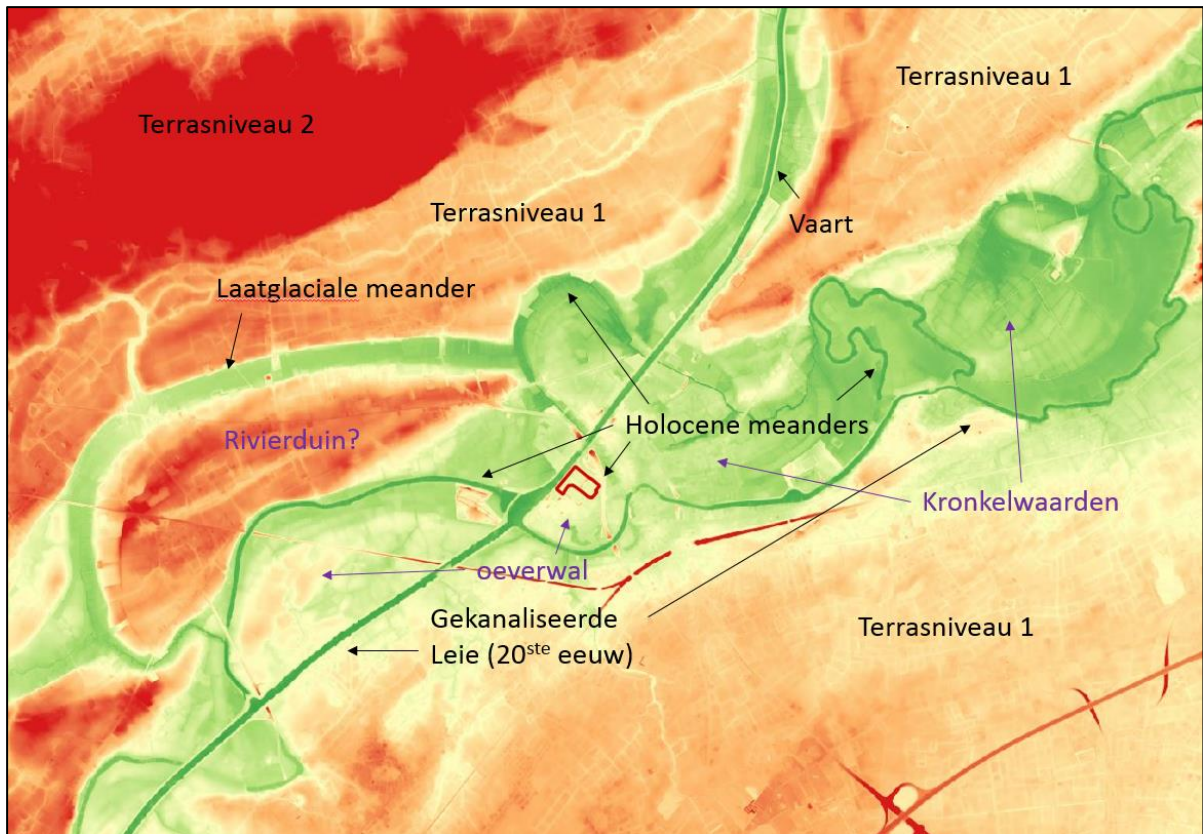
Figuur 13: Detail plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM)²⁰

²⁰ AGIV 2017a

Figuur 14: Detail plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM)²¹

²¹ AGIV 2017a

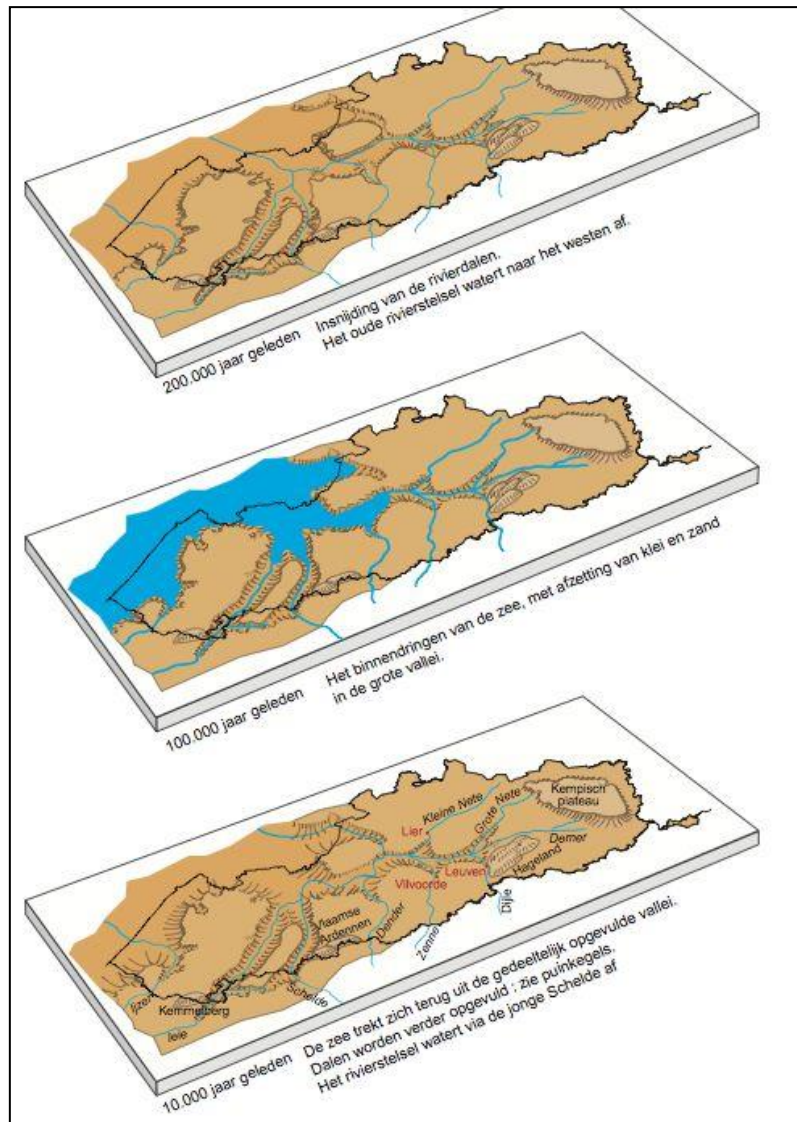
Figuur 15: DHMII²² met interpretatie van de alluviale Leievlakte rondom het plangebied.

Landschappelijke en hydrografische situering

In geomorfologisch opzicht bevindt het plangebied zich in de zuidelijke uitloper van de Vlaamse Vallei²³ en op de dalbodem van de paleovallei van de Leie.

²² AGIV 2017a

²³ DE MOOR & MOSTAERT 1993

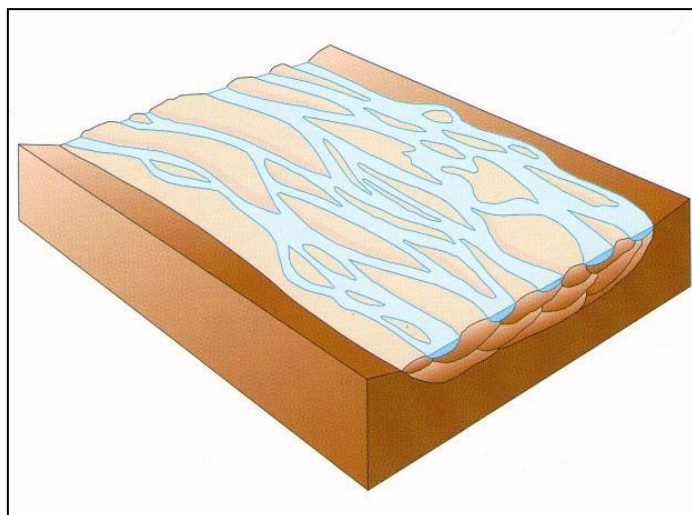

Figuur 16: De vorming van de Vlaamse Vallei in de loop van het Pleistoceen.²⁴

De vallei van de Leie vormt een uitloper van de Vlaamse Vallei (zie Figuur 16). Dit is een depressie (in feite een complex van deels bedolven thalwegen) die door fluviatiele processen is uitgeschuurd vanaf het Midden-Cromerien en in de loop van het Weichselien opgevuld is geraakt. De dikte van dit opvulpakket kan tot 25 m bedragen. In het Laat-Pleistoceen (130.000-11.650 BP) werd de Vlaamse Vallei in haar definitieve vorm uitgeschuurd. Het diepste punt van deze uitschuring werd bereikt op de overgang van het Eemien (130.000-117.000 BP) naar het Weichselien (117.000 BP-11.650 BP). In deze periode waren de Leie en de Schelde meanderende rivieren met een sterk veranderende loop. In het Weichselien werd het klimaat kouder en verkregen de rivieren als gevolg hiervan een vlechtend geulenpatroon (zie Figuur 17).²⁵

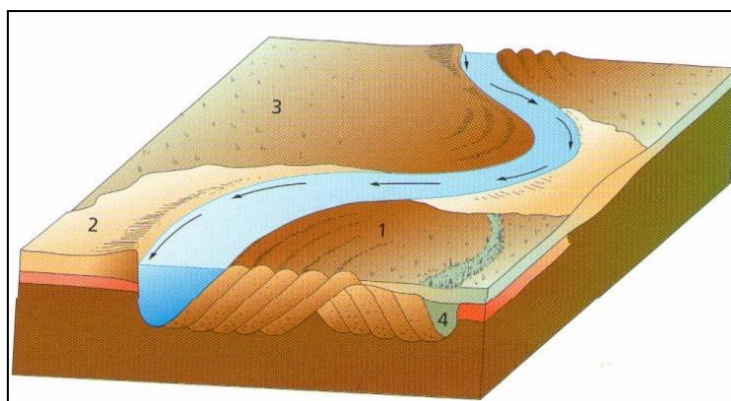
²⁴ CARTOGIS 1999

²⁵ DE MOOR G., VERMEIRE S. 1999

Figuur 17: Schematische voorstelling van een vlechtend geulenpatroon, zoals dit in de Vlaamse Vallei bestond in het Weichseliaan.²⁶

Tijdens de lente werd door het smeltwater zand en leem afgezet over de ganse breedte van de vallei (fluvioperiglaciale afzettingen). Tijdens de daaropvolgende zomer nam het debiet af en trok het water zich terug naar het hoofdstroomgebied. In de actieve geulen werd nog steeds zand afgezet, terwijl in de depressies in de valleivlakte leem sedimenteerde. Tijdens het Laatglaciaal (de laatste fase van het Weichselien, 14.640-11.650 BP) en in het Holoceen (11.650 BP tot nu) verbeterde het klimaat opnieuw en verkregen de Leie en Schelde opnieuw een meanderend patroon (zie Figuur 18). Het huidige oppervlak valt dan ook grotendeels samen met dat van de laatste fluvioperiglaciale afzettingen uit het Weichseliaan. De rivieren sneden zich vanop dat niveau in, waardoor een laagterras ontstond. Later werden deze Vroeg-Holocene dalen weer gedeeltelijk opgevuld met alluviale afzettingen.²⁷

Figuur 18: Schematische voorstelling van een meanderend rivierenpatroon, zoals dit bestond in de vallei van de Leie vanaf het Laatglaciaal.²⁸ - 1: Kronkelwaarden (binnenkant van de rivierbocht), 2: Oeverwal (buitenkant van de rivierbocht), 3: Komgronden, 4: Oude, verlande riviermeander.

²⁶ VAN STRYDONCK et al. 2000

²⁷ DE MOOR G., VERMEIRE S. 1999

²⁸ VAN STRYDONCK et al. 2000

De topografie van de Vlaamse Vallei wordt deels bepaald door tertiaire getuigenheuvels die in de ondergrond aanwezig zijn. Tevens komt op het laagterras een microreliëf voor dat is gevormd door eolische dekzanden en boreale stuifzandduinen. Daarnaast zijn lokaal ook niet-geërodeerde restanten van de verwilderde fluvioperiglaciale, pre-holocene dalbodem aanwezig in de vorm van donken. Het laagterras wordt ontwaterd door een complex van beekjes waarvan het grootste deel afwatert in de richting van de Leie of de Schelde²⁹.

Tijdens het Laatglaciaal (de laatste fase van het Weichselien, 14.640-11.650 BP) en in het Holoceen (11.650 BP tot nu) verbeterde het klimaat en verkreeg de Leie opnieuw een meanderend patroon. In deze periode heeft zij zich als een *underfit river* ingesneden in de brede vallei. Heden ten dage heeft de rivier een breedte van enkele tientallen meter en slingert zij zich met grote meandervormige kronkels doorheen de valleibodem. Vanaf de jaren '50 werd de bovenloop van de Leie steeds meer rechtgetrokken in het kader van een grootschalig moderniseringsprogramma dat de waterafvoer moest verbeteren en de rivier bevaarbaar maken voor grotere schepen. Hierbij werd de rivier in verregaande mate rechtgetrokken, waarbij dijken werden aangelegd, oevers verstevigd en oude meanders afgesneden. In de ruimere omgeving van het plangebied zijn een aantal dergelijke afgesneden meanders aanwezig. Als gevolg hiervan werd het historische landschapspatroon deels weggevaagd en werden veel van de oorspronkelijke gras- en meerslanden opgehoogd voor landbouw, industrie en bewoning.³⁰

Paleogeen en Neogeen (Tertiair)³¹

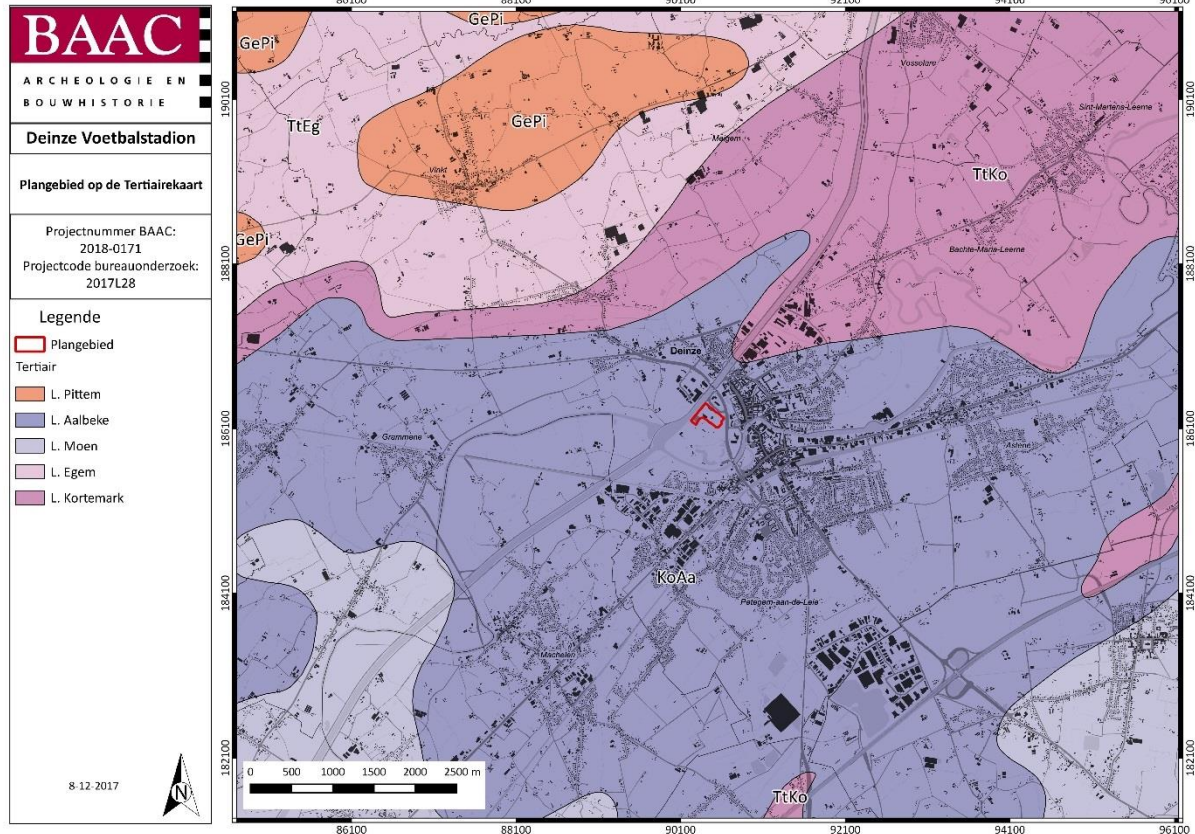
Het plangebied bevindt zich ter hoogte van het **Lid van Aalbeke**, onderdeel van de **Formatie van Kortrijk**. Naast het Lid van Aalbeke wordt deze mariene afzetting ingedeeld in het Lid van Moen, het Lid van Saint-Maur en het Lid van Mont-Héribu. De formatie bestaat hoofdzakelijk uit kleiige sedimenten met weinig macrofossielen. De Formatie kan een dikte van meer dan 100 m bereiken en rust op de Groep van Landen.

Het **Lid van Aalbeke** is een grijze, eerder plastische klei, soms met fossielen, zandsteenconcreties en laagjes grijs zand.

²⁹ DE MOOR G., VERMEIRE S. 1999

³⁰ DE MOOR 1997

³¹ JACOBS et al. 1999

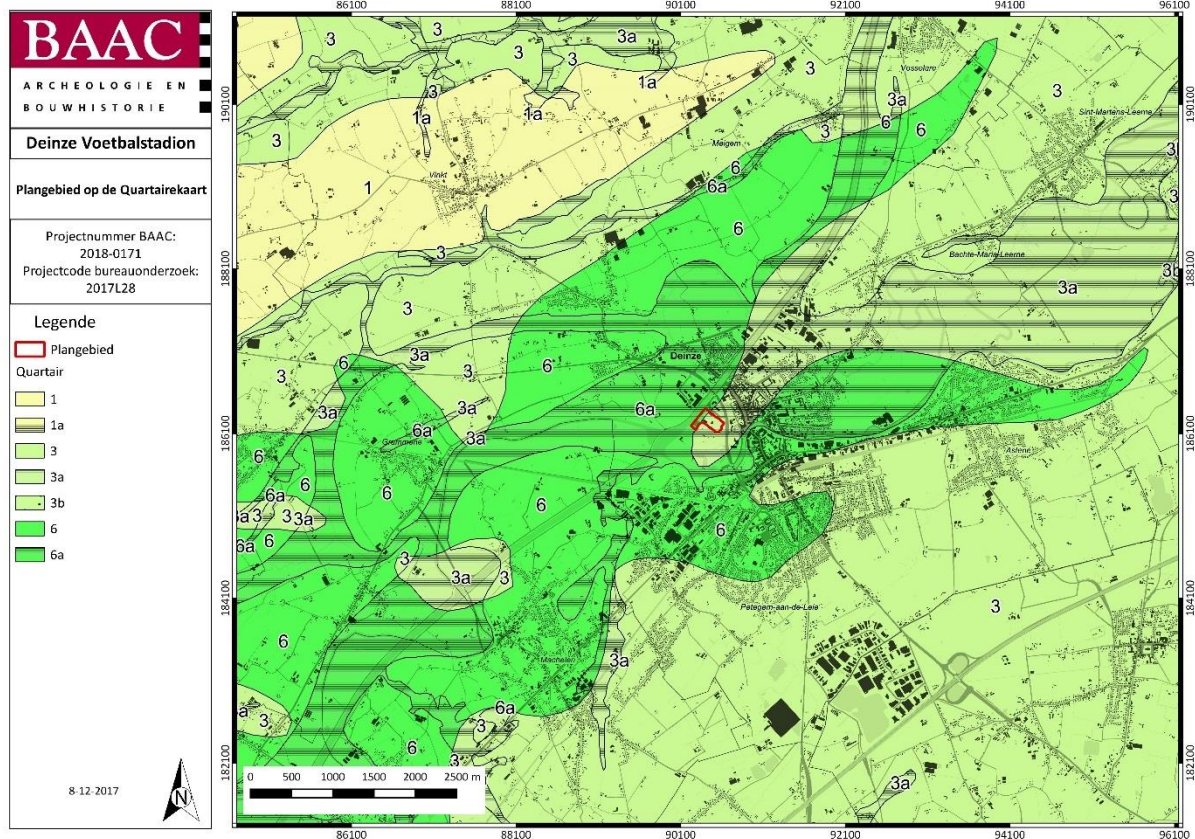
Figuur 19: Plangebied op de Tertiairgeologische kaart³²

Quartair³³

Ter hoogte van het plangebied vinden we fluviatiele afzettingen (**Fh**) daterende uit het Holocene en mogelijk Tardiglaciaal terug, eolische afzettingen (**ELPw**) van het Weichseliaan en (mogelijk Vroeg-Holocene) en/of hellingsafzettingen (**HQ**) van het Quartair en fluviatiele afzettingen (**FLPw**) uit het Weichseliaan. Zowel de eolische afzettingen als de hellingsafzettingen zijn mogelijk afwezig, de Fluviatiele afzettingen uit het Weichseliaan ontbreken ook in sommige beekvalleien buiten de Vlaamse Vallei en haar uitlopers. Op sommige plaatsen worden ook nog fluviatiele afzettingen (**FLPe**) van het Eemiaan teruggevonden.

³² DOV VLAANDEREN 2017c

³³ DE MOOR 1997

Figuur 20: Plangebied op de Quartairegeologische kaart 1:200.000³⁴

3a	6a
FH	FH
ELPw en/of HQ *	ELPw en/of HQ *
FLPw ◇	FLPw
	FLPe

Figuur 21: Kenmerken van de Quartairegeologische kaart betreffende het plangebied³⁵

³⁴ DOV VLAANDEREN 2017d

³⁵ DOV VLAANDEREN 2017d

Bodem³⁶

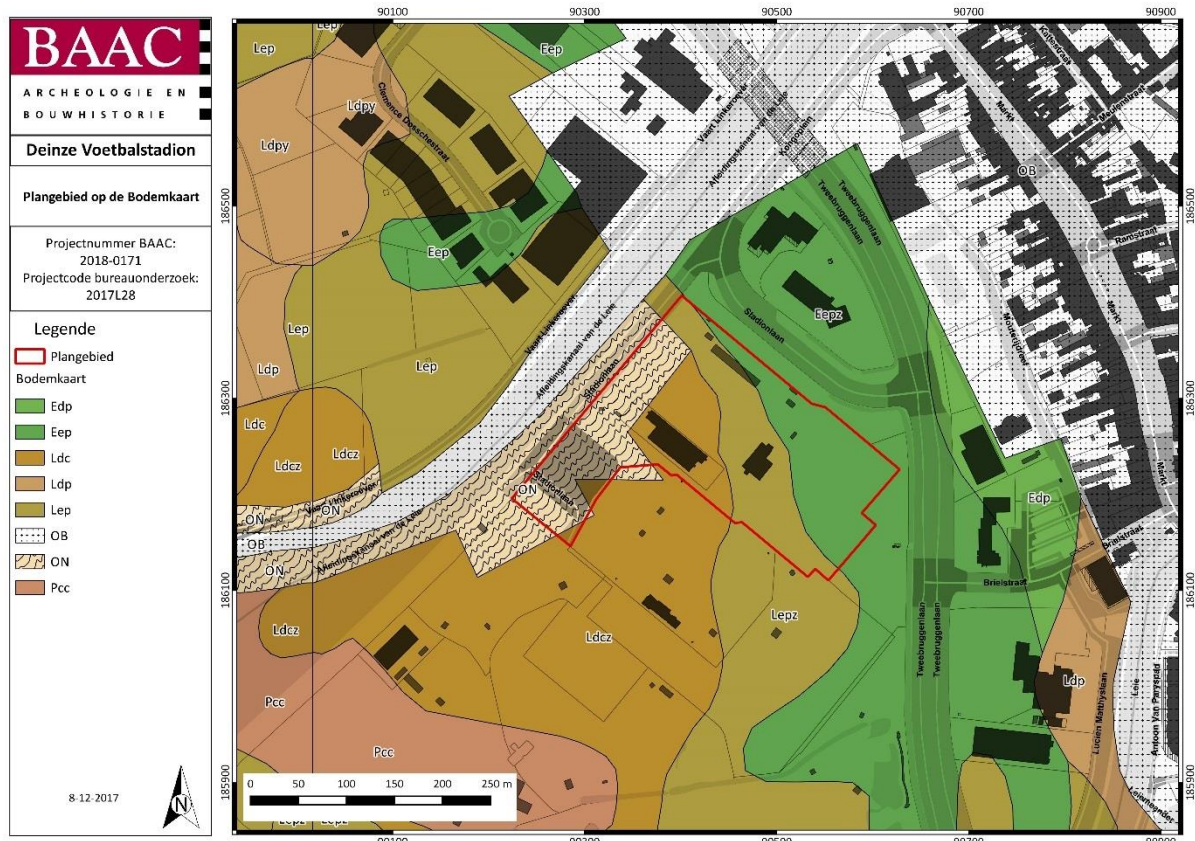
Op de bodemkaart van Vlaanderen is de bodem in het plangebied gekarteerd als opgehoogde gronden (ON), vochtige zandgronden (Ldcz), natte zandleem (Lepz) en natte klei (Eepz).

ON: Opgehoogde gronden zijn antropogeen van aard. De bodem werd hier kunstmatig opgeworpen.

Ldcz: Matig natte zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. Deze bodems zijn matig nat, matig gleyig, met een sterk gevlekte textuur bij lemige sedimenten en een verbrokkelde textuur B bij zandige sedimenten. De sedimenten worden lichter of grover in de diepte.

Lepz: Natte zandleembodem zonder profiel, een nat sterk gleyige bodem met reductiehorizont. De sedimenten worden lichter of grover in de diepte.

Eepz: Sterk gleyige kleibodem zonder profiel. De sedimenten worden lichter of grover in de diepte.

*Figuur 22: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen*³⁷

³⁶ VAN RANST & SYS 2000

³⁷ DOV VLAANDEREN 2017b

1.3.2 Historisch kader

⁴⁰ DOV VLAANDEREN 2017a

baggerwerken in de Leie uit 1974-1976 werden verschillende vuurstenen artefacten aangetroffen, onder andere een spits uit de Tjongercultuur die opklimt tot 10.000 à 7.500 voor Chr. Naast vondsten uit de prehistorie werd ook heel wat Gallo-Romeins materiaal aangetroffen daterende uit de 1ste tot de 3de eeuw. Het middeleeuws aardewerk laat dan weer een aanzienlijke bevolkingsgroei en drukke handelsactiviteiten aan de Leie vermoeden. Tijdens opgravingen in het stadcentrum in 2009-2012 werd voor het eerst een indicatie voor ijzertijdbewoning aangetroffen.⁴¹

Volgens A. Cassiman, bouwhistorica, is de stad gegroeid uit een kern van hofsteden rondom een plein op een kleine zandige verhevenheid bij de Leie, met ten noorden gemeenschappelijke akkers op de kouterrug en omliggende Leiemeersen. De gunstige ligging bij de Leie en het kruispunt van de heerbanen (Oudenaarde-Brugge en Gent-Kortrijk) zorgden voor een verdere ontwikkeling tot handelsstad. In de 13de eeuw had Deinze reeds het statuut van een stad met eigen keure en omwallingsrecht. Door de bewerking van wol werd Deinze in de 14de eeuw een bloeiend economisch centrum. Heel wat uitgeweken Gentse wevers kwamen zich hier vestigen wat de haat van de Gentenaars opwekte. Mede door de strategische ligging en de concurrentiële positie werd de stad dan ook verschillende malen aangevallen en door brand vernield gedurende de 14de en 15de eeuw. In de 16de eeuw werd de stad vervolgens het slachtoffer van de Geuzen en de beeldenstorm, in de 17de eeuw had het te lijden onder de veroveringstochten van Lodewijk XIV. Maar ondanks alle vernielingen kon Deinze zich alsnog als ambachts- en handelscentrum ontwikkelen met zijn wekelijkse markt en drie jaarmarkten.⁴²

Tot aan de vroege middeleeuwen werd het natuurlandschap rond Deinze gekenmerkt door overwegend loofbos, het maakte deel uit van het zogenaamde "*Scheldeholt*", in de 13de-eeuwse teksten spreekt men over het "*Scheldeveld*". Het bos degradeerde op de zandgronden tot heide met laag struikgewas. De oudste cultuurgronden komen voor ter hoogte van de goed gedraineerde hoger gelegen kouterruggen die gelijklopen met de rivieren. Door de toenemende bevolking in de loop van de 10de-13de eeuw werd de druk op het natuurlandschap steeds groter en startte men ook met de ontginning van minder goed gedraineerde gronden. Dit werd gestimuleerd door onder meer de grote abdijen uit het Gentse en lokale heren en stedelingen.⁴³

In de 18de eeuw werden naast de reeds bloeiende huisnijverheid van linnen en vlas ook verscheidene jeneverstokerijen en brouwerijen opgericht. Daarnaast werd de stad ook gekenmerkt door huidevetters en leerbewerkers. Ter bevordering van de handel werd dan ook heel wat ingezet op vernieuwing van infrastructuur. Met de Franse Revolutie werden verschillende kloosterdomeinen verkocht en verkaveld, met nieuwe woonwijken in het oostelijk stadsgedeelte tot gevolg. Na het slopen van de stadspoort en afschaffing van het tolrecht kwam nog een nieuwe woonwijk rond de spoorlijn Gent-Kortrijk uit 1839. Door de aanleg van het Schipdonkkanaal bleef de noordelijke uitbouw van de stad eerder beperkt. Het kanaal trok wel heel wat nieuwe industrie naar de stad. Wat nodig was, na de economische crisis uit de jaren 1830-1840 die de ondergang betekende voor de huisnijverheid. In 1848 werd "Atelier de Deinse" opgericht een zijdebedrijf, tijdens de jaren 1870 werden verschillende maalterijen en tabaksindustrieën ingevoerd en in 1887 de eerste kinderrijtuigfabriek. Dit alles betekende de start voor een bloeiende industrie tot ver in de 20ste eeuw.⁴⁴

Gezien de strategische ligging, kreeg de stad het ook tijdens de wereldoorlogen zwaar te verduren. Bij de wederopbouw na de Eerste Wereldoorlog kreeg de stad dan ook een nieuw uitzicht. De meeste huizen op de Markt en aan de Knok verdwenen, enkele brede lanen werden aangelegd met moderne woningen en een nieuwe Leiebrug. Ook na de Tweede Wereldoorlog werd deze tendens verdergezet.

⁴¹ IOE 2017: Deinze (121368); IOE 2017: Historische stadskern van Deinze (140018)

⁴² IOE 2017: Deinze (121368)

⁴³ IOE 2017: Kantons Deinze en Nazareth (126624)

⁴⁴ IOE 2017: Deinze (121368)

Vandaag is Deinze nog steeds een belangrijk handels- en industrie centrum met een belangrijke onderwijs- en verzorgingsfunctie voor de hele regio.⁴⁵

1.3.3 Cartografische bronnen

Een bijkomende belangrijke bron van informatie is het historisch kaartmateriaal. Op basis van deze oude kaarten kan een beeld worden gegeven van de evolutie van de bebouwing in het plangebied door de eeuwen heen, maar met dien verstande dat de draad slechts kan opgepikt worden vanaf het moment dat de eerste kaarten voor het gebied verschenen. Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op deze kaarten geen garantie dat er niets geweest is. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijke bouwwerken zoals stadsomwallingen, kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er geen of weinig aandacht voor de burgerlijke architectuur. Het was vaak niet de bedoeling om de huizen in detail of juist weer te geven. Pas vanaf de 19^e eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kadasterkaarten. Een concrete huisgeschiedenis is uit het cartografisch materiaal alleen niet af te leiden. De kaarten kunnen wel ondersteunend werken.

Blaeu (1596-1673)

Het iconografisch stadsgezicht maakt deel uit van de verzameling oude kaarten van de Koninklijke Bibliotheek. Deze belangrijke verzameling bestaat uit gedrukte en handgeschreven kaarten betreffende de voormalige Spaanse Nederlanden en het grondgebied van het huidige België. Dit stadszicht dateert uit 1649 en is vermoedelijk een kopie aan de hand van Joannes I Blaeu naar een origineel van Sanderus.⁴⁶

Op de kaart is te zien hoe het plangebied gelegen is in het meersen gebied ten westen van de stadsomwalling en buiten de bewoningskern valt. Er is geen aanwijzing voor enig specifiek landgebruik.

Ferraris (1771-1778)

De Ferrariskaarten zijn een verzameling van 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Ze zijn opgemaakt tussen 1771 en 1778 onder leiding van Joseph de Ferraris, een generaal bij de Oostenrijkse artillerie en veldmaarschalk in de Oostenrijkse Nederlanden. Het is de eerste systematische kartering van het Belgische grondgebied.⁴⁷

Op de Ferrariskaart (Figuur 25) is te zien dat het plangebied hoofdzakelijk ingekleurd wordt als weiland. Een stukje van het plangebied is gelegen op akkerland en kreupelbos, die wellicht toebehoren aan een klein nabijgelegen boerderijtje. Van het Schipdonkkanaal is nog geen sprake, enkel de Leie bocht ten oosten van het plangebied en een kleine waterloop die het historische centrum van de stad scheidt van het drassige weideland ten westen van de stad. De achtvormige structuur ten zuiden van het plangebied kan mogelijk wijzen op een site met walgracht met opper en neerhof, al zijn daar verder geen gegevens van bekend.

⁴⁵ IOE 2017: Deinze (121368)

⁴⁶ BLAEU 1649

⁴⁷ KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIË 2017

Atlas der Buurtwegen (1843-1845)

Een andere 19de-eeuwse kadasterkaart is de Atlas der Buurtwegen (Figuur 26). Deze atlas werd opgemaakt in opdracht van de wetgever en had als doel om ondubbelzinnig aan te duiden welke kleine wegen een openbaar karakter hadden. Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen.⁴⁸

De oostelijke helft van het plangebied wordt gekenmerkt door lange smalle percelen gescheiden d.m.v. een weg met de westelijke helft, die bestaat uit twee grote percelen. Er worden binnen het plangebied geen sporen van bebouwing opgetekend. Ook het Schipdonkkanaal blijkt nog niet gegraven.

Vandermaelen (1846-1854)

Een volgende bron zijn de Vandermaelenkaarten (Figuur 27), die gemaakt zijn door Philippe Vandermaelen. Zijn gedetailleerde (schaal 1:20.000) *Carte topographique de la Belgique* is tussen 1846 en 1854 gemaakt en bestaat uit 250 folio's.⁴⁹

Ter hoogte van het plangebied wordt nog steeds veel weideland afgebeeld. Het plangebied wordt verdeeld door een weg die noord-zuid loopt. In 1846 werden de werkzaamheden aangevat voor het graven van het Schipdonkkanaal, met opvallende veranderingen in het kaartbeeld tot gevolg.

Popp (1842-1879)

De Poppkaarten (Figuur 28) zijn het levenswerk van Philippe-Christian Popp (1805-1879). Van 1842 tot aan zijn dood in 1879 werkte hij aan zijn atlas. Ongeveer alle gemeenten van de toenmalige provincies Brabant, Henegouwen, Luik, Oost- en West-Vlaanderen had hij getekend en gedrukt.⁵⁰

Het kaartbeeld van de Poppkaart is nauwelijks gewijzigd ten opzichte van de oudere kaarten. Ook de noord-zuid weg wordt nog steeds weergegeven.

Topografische kaart van België (1884)

Deze topografische kaarten zijn de eerste kaarten die op het terrein werden opgemeten en gewaterpast door de officieren van het Krijgsdepot, in de periode tussen 1860 tot 1873. Het België van die tijd wordt weergegeven op 427 kaartbladen. De schikking en de nummering waarmee ze samengevoegd konden worden, zijn nu nog altijd in gebruik. De kaartbladen zijn gepubliceerd in zeven of acht tinten en daarna ook in zwart-wit. Er werden zelden meer dan 250 exemplaren van een kaartblad gedrukt. In 1883 stapt men af van de lithografische steen en gaat men over op zinkplaten. De topografische kaart op 1:20 000 zal tot 1951 op het terrein herzien worden; de legende zal verschillende keren aangepast en verrijkt worden.⁵¹

Op de topografische kaart uit 1884 blijft het plangebied grotendeels ingekleurd als weideland. Doorheen loopt nog steeds de noord-zuid georiënteerde weg. Op deze kaart worden de greppels

⁴⁸ GEOPUNT 2017e

⁴⁹ GEOPUNT 2017f

⁵⁰ KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIË 2017

⁵¹ CARTESIUS 2017b

duidelijker weergegeven. Net ten zuidwesten van het plangebied wordt een slagveld aangeduid, daterende uit 1646. Concrete informatie over dit slagveld kon niet worden teruggevonden.

Topografische kaart van België (1911)

Na het einde van de 19de eeuw neemt de verstedelijking van de stad sterk toe. Dit uit zich vooral in meer huizen en meer verharde wegen. Het plangebied lijkt inmiddels sterk gecultiveerd. De percelen zijn netjes afgebakend met greppels en het weideland lijkt nu eerder in gebruik als akkerland.

Luchtfoto uit 1977

De luchtfoto behoort toe tot de set originele luchtopnamen van België, die begin 2014 bestond uit meer dan 100.000 opnamen. De oudste dateren uit 1947 en de database wordt telkens aangevuld wanneer er nieuwe luchtfoto's beschikbaar komen. Elke individuele opname is één foto die, al naargelang de schaal (die hangt op haar beurt af van de vlieghoogte en de gebruikte lens) enkele hectaren tot enkele (tientallen) vierkante kilometers bestrijkt. Eén individuele opname is dus niet georthorectificeerd zoals een orthofoto. Met de nodige stereo-apparatuur is het wel mogelijk met twee overlappende opnamen om een georiënteerd stereomodel te bekijken. Orthofoto's worden pas systematisch gemaakt sinds halverwege de jaren 1990. Oorspronkelijk waren ze een nevenproduct.⁵²

Op de luchtfoto uit 1971 (Figuur 7) is nog te zien hoe de Tweebruggenlaan, ten noordoosten van het plangebied wordt aangelegd en dat er reeds voorbereidende werken worden aangetroffen om de Leiearm te verplaatsen. Op de luchtfoto uit 1977 zijn deze werken afgewerkt en werd ook het Schipdonkkanaal verder getrokken. Ter hoogte van het plangebied kunnen we nog geen voetbalterreinen waarnemen, maar de opgeworpen talud met grond afkomstig van de pas gegraven siervijver, is wel reeds aangelegd. De voetbalterrein bevinden zich op dat ogenblik nog iets meer ten zuiden van het onderzoeksterrein. Verder lijkt het plangebied en domein rondom nog volop in ontwikkeling.

⁵² CARTESIUS 2017d

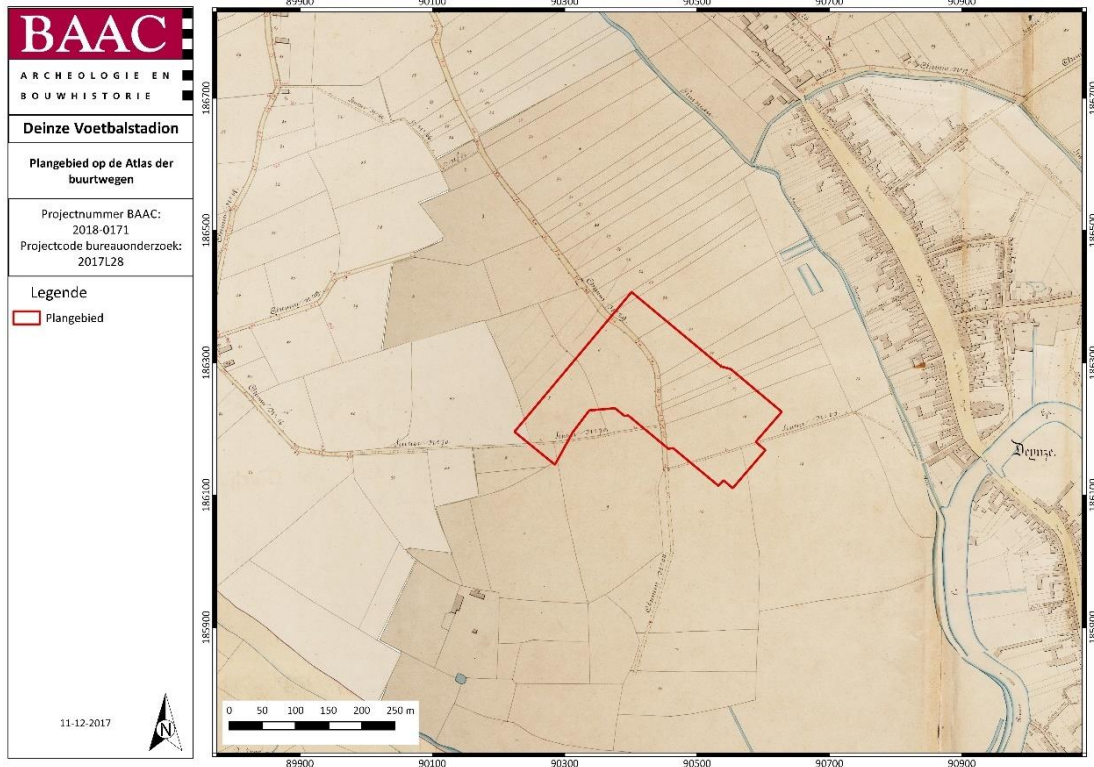
Figuur 24: Plangebied op de kaart van Blaeu⁵³

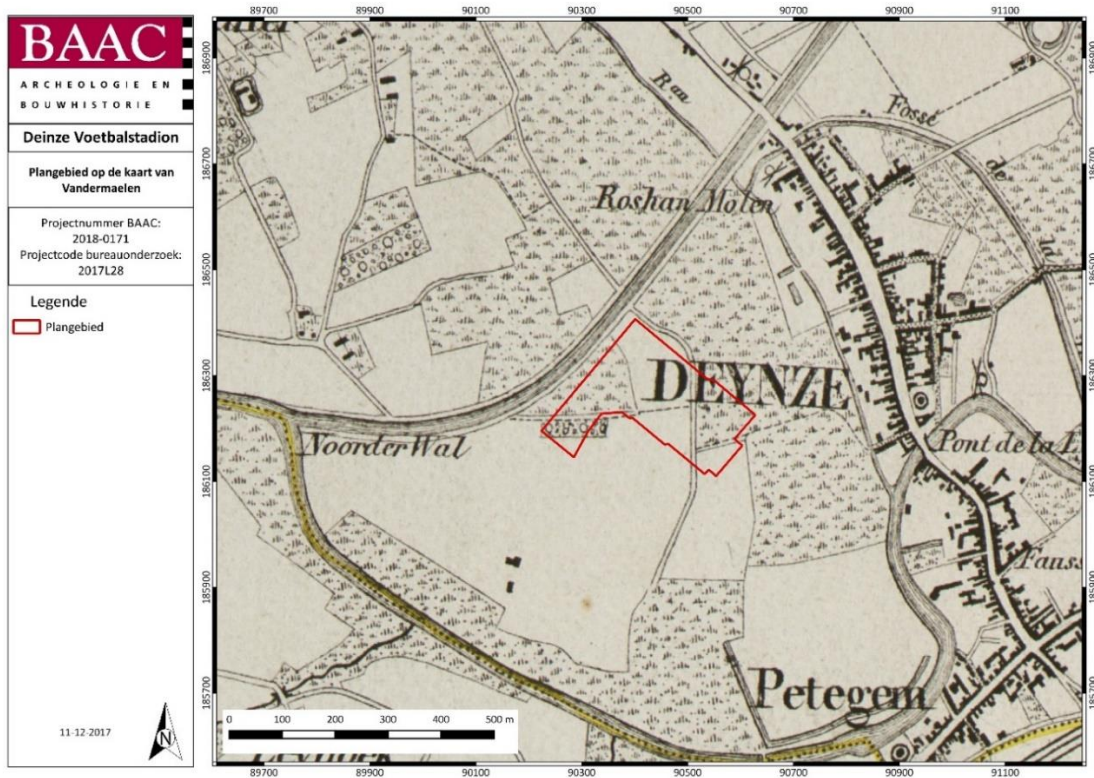
Figuur 25: Plangebied op de Ferrariskaart⁵⁴

⁵³ BLAEU 1649

⁵⁴ GEOPUNT 2017b

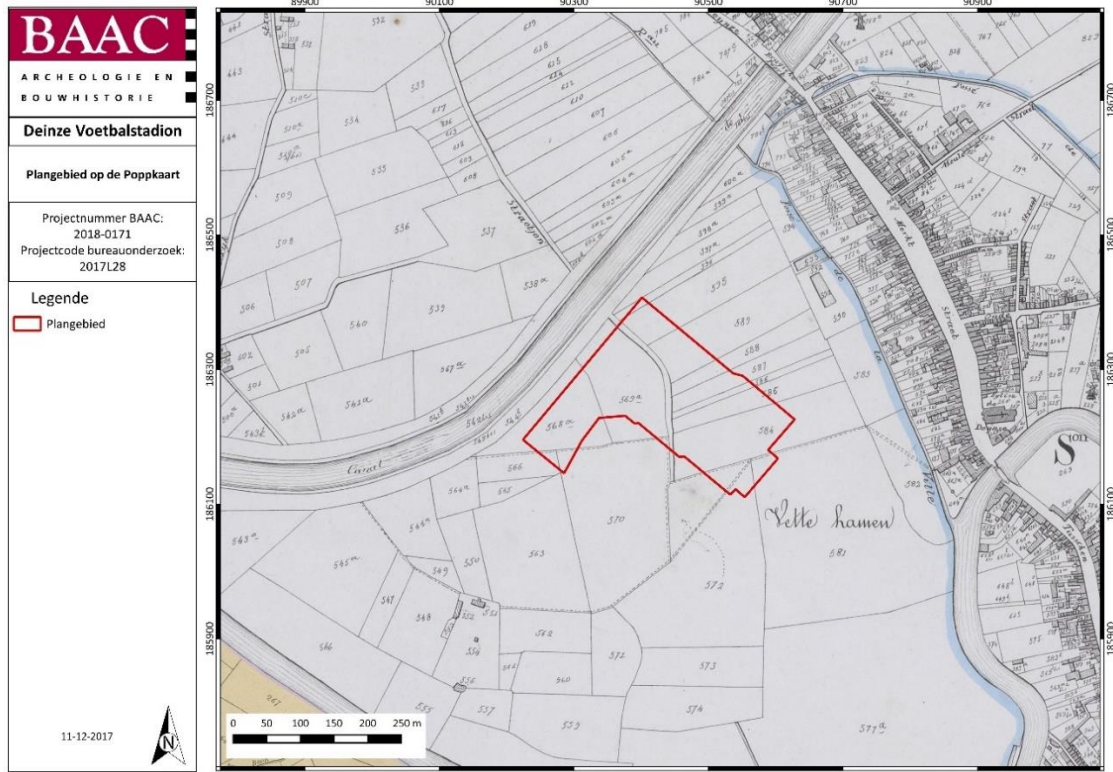
Figuur 26: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen⁵⁵

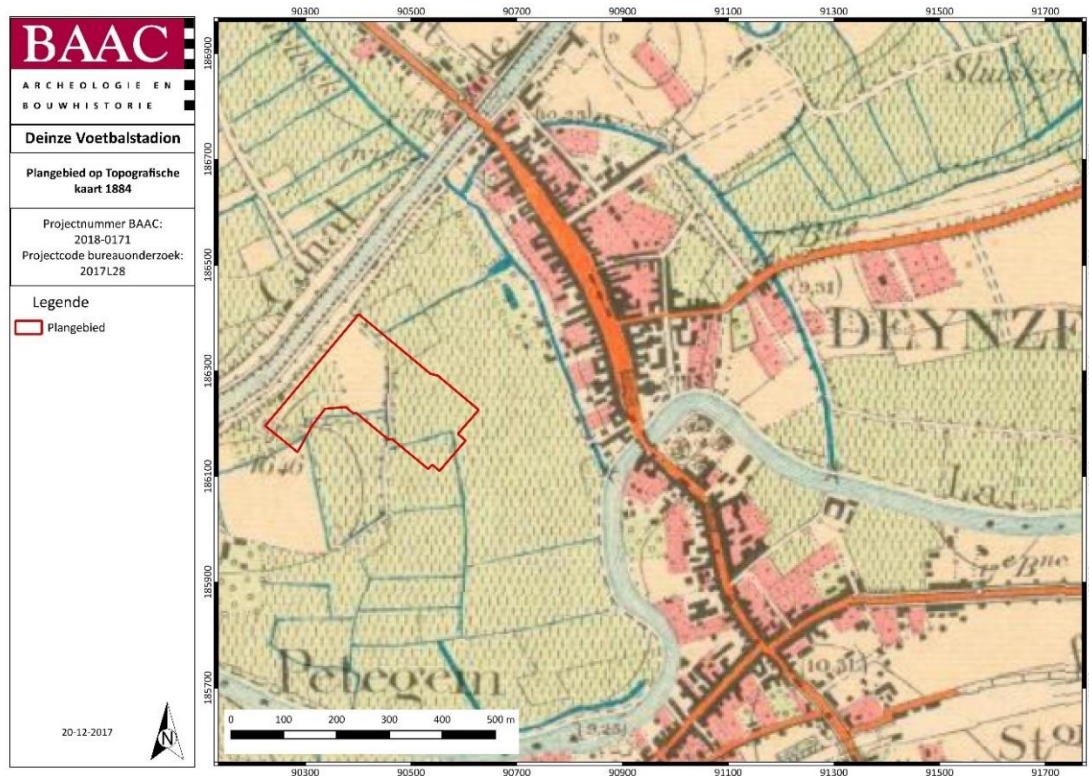
Figuur 27: Plangebied op de Vandermaelenkaart⁵⁶

⁵⁵ GEOPUNT 2017a

⁵⁶ GEOPUNT 2017c

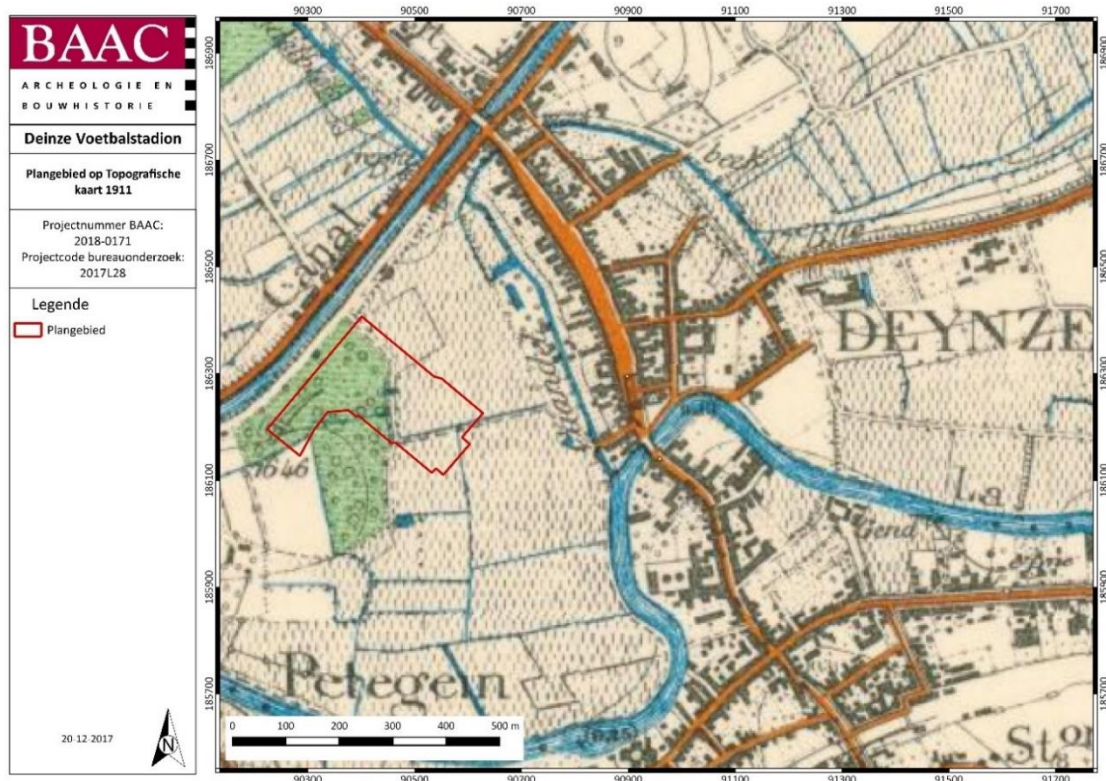
Figuur 28: Plangebied op de Poppkaart⁵⁷

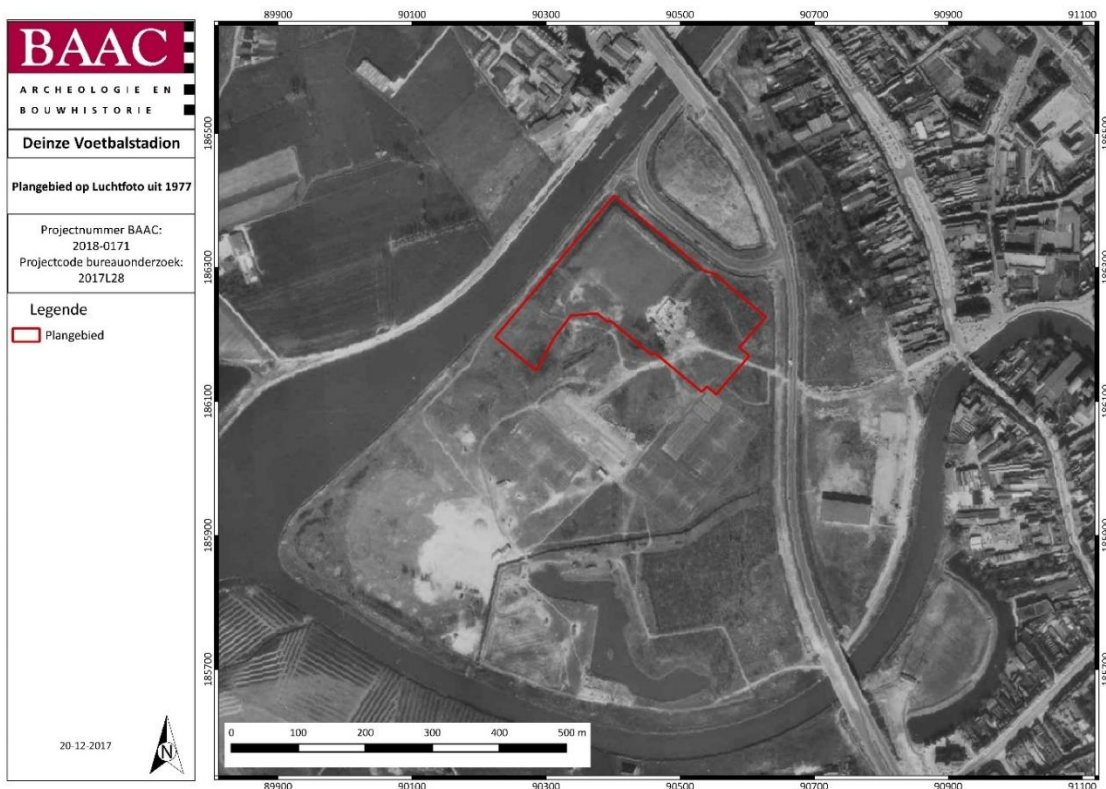
Figuur 29: Topografische kaart uit 1884⁵⁸

⁵⁷ GEOPUNT 2017d

⁵⁸ CARTESIUS 2017b

Figuur 30: Topografische kaart uit 1911⁵⁹

Figuur 31: Luchtfoto uit 1977⁶⁰

⁵⁹ CARTESIUS 2017c

⁶⁰ CARTESIUS 2017d

CAI⁶¹

De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) is een databank van archeologische vindplaatsen in Vlaanderen. Dit overheidsinstrument helpt ons om een inschatting te maken over het archeologisch potentieel van het plangebied.

Voor het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden gekend (Figuur 32).⁶² Rondom het projectgebied werd een aantal meldingen teruggevonden (Tabel 1).

Tabel 1: Archeologische waarden in de CAI in de onmiddellijke omgeving van het plangebied.⁶³

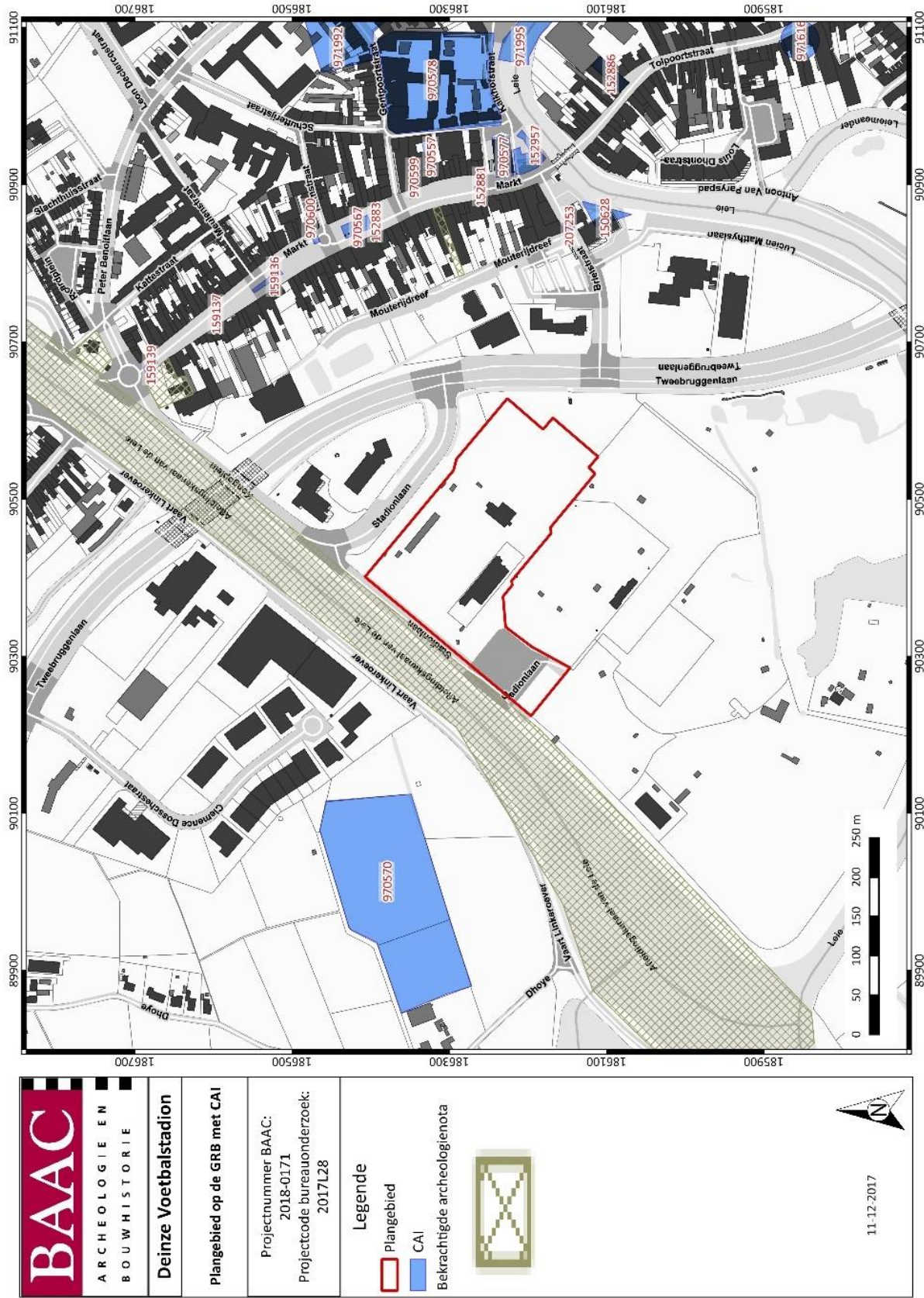
CAI-NUMMER	OMSCHRIJVING
970570	STEENTIJD: LOSSE VONDST
159139	MIDDELEEUWEN: VERSTERKING
159137	STEENTIJD: KUIL MET AARDEWERK, (POST)MIDDELEEUWEN: LEEFLAAG
159136	MIDDELEEUWEN EN POSTMIDDELEEUWEN: LEEFLAAG EN SPOREN
970600	POSTMIDDELEEUWEN: HERBERG
970567	MIDDELEEUWEN EN POSTMIDDELEEUWEN: STRUCTUREN EN AARDEWERK
152883	MIDDELEEUWEN: LEEFLAAG
970599	MIDDELEEUWEN: COORENHUYS/HERBERG
970557	STEENTIJD: LOSSE VONDST
152881	MIDDELEEUWEN: LEEFLAAG EN SPOREN
970577	MIDDELEEUWEN: KERK
152957	KERKPLEIN MET INHUMATIES EN POSTMIDDELEEUWEN: GEBOUWEN COMPLEX
150629	POSTMIDDELEEUWEN: GEBOUWENCOMPLEX
207253	MIDDELEEUWEN: VERSTERKING
150628	POSTMIDDELEEUWEN: KADEMUUR EN STRUCTUREN

⁶¹ CAI 2017

⁶² CAI 2017

⁶³ CAI 2017

971616	POSTMIDDELEEUWEN: INFRASTRUCTUUR
152886	MIDDELEEUWEN: VERSTERKING
971995	IJZERTIJD, ROMEINSE PERIODE, MIDDELEEUWEN: LOSSE VONDSTEN
970578	MIDDELEEUWEN: RELIGIEUS GEBOUWENCOMPLEX
971992	MIDDELEEUWEN: RELIGIEUS GEBOUWENCOMPLEX

Figuur 32: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart⁶⁴

⁶⁴ CAI 2017

In 1981 werd een prospectie-analyse uitgevoerd in en rond delen van het grondgebied van Deinze naar aanleiding van een licentiaatsverhandeling, zo werden onder meer enkele Neolithische losse vondsten aangetroffen ter hoogte van de voet van een kouterheuvel in colluviaal gebied (ID: 970570). Tijdens baggerwerken in de Leie in 1974 werden heel wat losse vondsten aangetroffen uit verschillende periodes. Zo werd een grote diversiteit van middeleeuws aardewerk aangetroffen, luxewaar en gebruiks-aardewerk uit de vroeg- en midden Romeinse periode, aardewerk uit de ijzertijd, een vier tal munten en 12 Romeinse fibulae en fragmenten van een laagoven, vuurbok en tegulae (ID: 971995).

In ca. 1860 moet de laatmiddeleeuwse Brugse Poort verdwenen zijn, omdat deze naar aanleiding van de nieuwe wetgeving dat steden geen tol meer mochten heffen, zijn functie had verloren. Deze stadspoort met ophaalbrug was één van de versterkte toegangen tot de omwalde stad. Ze werd opgetrokken op massieve bakstenen fundamenteën. Tijdens prospectie in het najaar van 2010 werden delen hiervan teruggevonden. Het geheel had een vierkant grondplan en vermoedelijk twee doorgangen (ID: 159139). Naar aanleiding van de heraanleg van de Brielstraat, werd op de vermoedelijke locatie van de historische Briel- of Koepoort een prospectie uitgevoerd in 2013. Naast de resten van een kleine kelder werd ook de kaaimuur gedocumenteerd (ID:207253). Ter hoogte van het Rheinbachplein werd in 2009 een prospectie uitgevoerd, tijdens het onderzoek werden onder meer de fundamenteën van een 8-hoekig paviljoen en de resten van de tuinmuren aangetroffen, daterende uit de 18de eeuw. Daarnaast werd ook een stuk van de kademuur blootgelegd (ID:150628). Tijdens archeologisch onderzoek in 1978 werd ter hoogte van de Tolpoortstraat de overwelfde stadsgracht aangetroffen. De onderkant werd gemetseld op eiken balken die rusten op een houten palenfundering. Er werd onder andere glas, aardewerk met tinglazuur en steengoed aangetroffen. De tolpoort zelf werd in 1860 gesloopt (ID: 971616).

Op de Markt werd reeds op verschillende plaatsen archeologisch onderzoek uitgevoerd. Ter hoogte van de Markt proefput 6 werd tijdens mechanische prospectie uit het najaar van 2010 onder andere een bruin tot bruingrijs puinrijk pakket aangetroffen, mogelijk de restanten van een 16de-eeuwse occupatie laag. Daarnaast werd ook een prehistorische kuil met handgevormd, grofverschaald aardewerk met vingertopindrukken aangetroffen, te dateren binnen het Neolithicum (ID: 159137). Ter hoogte van de Markt proefput 5 werd ook tijdens datzelfde najaar, hetzelfde post-middeleeuwse-pakket aangetroffen. Verder werd een post-middeleeuwse gracht met rood en grijs aardewerk en een snaphaanslot gevonden, een middeleeuwse occupatielaag, een laag met grijs en hoogversierd aardewerk en enkele kuilen, greppels en sporen met een hoge concentratie aan ijzerslakken (ID:159136). Ter hoogte van de Markt proefput 3 werd diezelfde middeleeuwse occupatielaag aangetroffen, naast enkele recentere structuren (ID: 152883). Ter hoogte van de Markt proefput 1 werd zowel de volmiddeleeuwse leeflaag als een aantal middeleeuwse greppels en paalkuilen aangetroffen (ID: 152881). Centraal op de Markt werd reeds in 1976 een noodopgraving uitgevoerd, in 1978 was er sprake van enkele waarnemingen en in 2011 werd uiteindelijk nogmaals een opgraving uitgevoerd. Deze onderzoeken brachten onder meer laatmiddeleeuws schervenmateriaal aan het licht, naast 15de-eeuwse funderingen van de stadhallen die meermaals verwoest werden en terug opgebouwd. Het onderzoek uit 2011 bracht zelfs paalkuilen aan het licht die mogelijk wijzen op de houten voorganger van de Stadshal, oftewel de lakenhal. Verder werden ook nog een 17de-eeuwse afvalput aangetroffen en een houten palissade uit de 12de en 13de eeuw (ID 970567). In de tuin van Markt nr. 19 werd in 1913 tijdens funderingswerken in de tuin op 2m70 diep een gepolijste bijl aangetroffen. Een losse vondst daterende uit het Neolithicum (ID: 970557).

De voormalige herberg Leopoldus, nu vermoedelijk samen met het hoekhuis omgevormd tot een modern huis ter hoogte van perceel 109a op de Markt, dateerde vermoedelijk uit 1656 (ID:970600). Het Coorenhuys, later "In den opzet", werd voor het eerst vermeld in 1361. In 1934 werd het vervangen door een nieuwbouw. De funderingen van de originele herberg werden tijdens de graafwerken in dat jaar nog aangetroffen onder de nieuwbouw (ID: 970599). De Onze-Lieve-Vrouw kerk op de Markt werd vermoedelijk opgetrokken na 1150. Enkele bestaande elementen van de

huidige kerk dateren van dit stenen bedehuis in Romaanse stijl. In de loop van de 14de eeuw werd de kerk wederopgebouwd in Schelde gotiek. Nieuwe stadsbranden eind 14de eeuw vernielden vermoedelijk het koor dat opnieuw werd opgebouwd maar vergroot. Ondanks de beeldenstorm, het Calvinistische bewind, de 17de-, 18de- en 20ste-eeuwse oorlogen is de kerk toch tot op heden goed bewaard gebleven. De oudste vermelding zou dateren uit 840, de eerste kerk werd vermoedelijk vernield door de Noormannen (ID:970577). Uit archeologische opgravingen uit het najaar van 2010 is gebleken dat het kerkplein reeds verschillende eeuwen in gebruik is, de vroegste gebruiksfase is echter onbekend. Het voormalige kerkhof telt meer dan 100 inhumaties. Maar de graven doorsnijden elkaar niet vanwege de regelmatige ophogingen van het terrein. In de zone grenzend aan de Leie werd een gebouwencomplex aangetroffen waarbij de muurresten van drie kelder, twee beerputten een waterput en stallingen zonder vloerverharding werd aangetroffen. Het 17de-eeuwse gebouwencomplex centreert zich rondom een centrale binnenplaats met waterput (ID: 152957 en 150629).

Het prinsenhof, ook wel Oud Kasteel genoemd, ten zuiden van de Leie, werd aan het einde van de 15de eeuw verwoest door de Gentenaren. Tijdens de middeleeuwen diende de motte als grafelijke residentie. In de 17de eeuw werd de heerlijkheid van Deinze verheven tot Markizaat. Tijdens WOII werd de versterking gebruikt als schuilkelder. De hoektoren bleef tot op heden bewaard als restant van één van de twee hoekpaviljoenen van het poortgebouw. Tijdens mechanische prospectie en opgraving in 2010 en 2011 werd in het oostelijke deel van het grote gebouw een ruimte met haard en een kelder gedocumenteerd, ook de fundamenteën en de vloer van het bijgebouw werden blootgelegd (ID152886).

Het Sint-Blasiusziekenhuis, voor de 15de eeuw ook Onze-Lieve-Vrouw-ziekenhuis genoemd, werd voor het eerst vermeld in 1232, maar bestond wellicht eerder en werd volgens de stadsrekeningen verwoest in 1584. In de loop van de 17de eeuw werd het ziekenhuis uitgebreid. Aanvankelijk was het een kloostergemeenschap van broeders en zusters, na 1400 werd het enkel nog bediend door Augustinessen. In 1455 werd het gebouw voor het eerst vermeld als Sint-Blasiusziekenhuis. Tijdens de 17de eeuw kende het ziekenhuis opnieuw een bloeiperiode met uitbreidingen en zelfs de bouw van een nieuwe kapel in 1672. Tussen 1800 en 1843 deed het gebouw dienst als stadsgevangenis. In 1806 werd de gemeenschap van ziekenhuiskloosters ontbonden en 10 jaar later overgenomen door de zusters Maricolen die er naast een klooster ook een school oprichtten (ID:970578). Het Margrietenklooster in de omgeving van de Ghesquierestraat en de Gentpoortstraat werd gesloopt in 1578-1580, waarna het in gebruik was als pachthof, later als kalkhof en nadien als nieuwe wijk met school. De oorspronkelijke kapel zou reeds sinds 1310 aanwezig zijn en deel uitmaken van het oorspronkelijke begijnhof. Het klooster werd gebouwd op het verwoeste begijnhof. Tijdens een noodopgraving in 1977 werd aardewerk uit de 15de eeuw aangetroffen en werden de funderingen van het schip van de kloosterkapel van het Sint-Margrietenklooster gedocumenteerd (ID:971992).

Archeologienota's en nota's

Archeologienota en Nota: Nieuwbouw van een appartementencomplex. Markt 134-136, Deinze.

Het plangebied voor de Archeologienota Markt 134-136 is gelegen binnen de archeologische zone van de stad Deinze. Uit de bureaustudie is gebleken dat ter hoogte van het plangebied zich wellicht resten uit verschillende perioden kunnen bevinden, waaronder mogelijk sporen van de 15de-eeuwse stadspoort (Brugse poort), een molen, een amidonnerie en enkele huizen. Voor de perioden ouder dan de middeleeuwen zijn vooralsnog geen aanwijzingen gevonden, maar dit sluit hun aanwezigheid niet uit. Omdat de bewaringstoestand van de middeleeuwse en postmiddeleeuwse sporen en de

aanwezigheid van oudere sporen niet kon bepaald worden op basis van de bureaustudie, werd gezien de geplande ingrepen, verder archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem geadviseerd.⁶⁵

Het vervolg onderzoek met ingreep in de bodem, uitgevoerd door BAAC Vlaanderen, bestond uit een sloopbegeleiding enerzijds en een proefsleuvenonderzoek anderzijds. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden sporen aangetroffen van de middeleeuwse stadsversterking bestaande uit een stadswal en een stadsgracht. De stadswal was uitzonderlijk goed bewaard. Onder de stadswal werden sporen van artisanale activiteiten aangetroffen, daterende uit de 12de eeuw. Verder zijn nog 19de-eeuwse bewoningssporen aangetroffen. Aangezien het hoge potentieel op kenniswinst, werd verder archeologisch onderzoek geadviseerd in de vorm van een opgraving.⁶⁶ Deze opgraving werd inmiddels grotendeels uitgevoerd, maar de resultaten laten voorlopig nog even op zich wachten.

Archeologische evaluatie van het Bodemarchief aan het Kongoplein 2 te Deinze (Oost-Vlaanderen).

Naar aanleiding van de bouw van een appartementsgebouw met ondergrondse parkeergarage ter hoogte van het Kongoplein 2 te Deinze, werd een bureaustudie uitgevoerd. Het plangebied is gelegen in de archeologische zone van de stads Deinze en is gelegen op een tot op heden bebouwd en onderkelderd perceel. Op basis van de bureaustudie kon worden vastgesteld dat het plangebied al sinds de late middeleeuwen deel uit maakte van de stadsrand en stadsversterking. Wat een relatief hoog potentieel tot kennisvermeerdering met zich meebrengt. Gezien de geplande ingreep zo destructief is voor de mogelijk nog bewaarde bodemopbouw ter hoogte van de niet bebouwde delen, werd ter hoogte van deze zones verder archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem geadviseerd.⁶⁷

Archeologienota Deinze-Nevele, Afleidingskanaal van de Leie.

Naar aanleiding van een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag voor de baggerwerken aan het Afleidingskanaal van de Leie werd een archeologienota met beperkte samenstelling opgesteld. De werken werden reeds in 2012-2013-2014 vergund en de nieuwe oeverinfrastructuur reeds volledig geïnstalleerd zal zijn wanneer de onderhavige stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor de baggerwerken. Bij deze werken werd de bovengrond reeds tot ca. 1 m boven het normaal waterpeil weggegraven. Het historisch onderzoek had aangetoond dat het kanaal werd gebouwd tussen 1846-1860, het tot ca. 4,5 m waterdiepte werd uitgegraven en dus eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen deze contouren reeds vernield werd. Gezien de reeds uitgevoerde werken is de kans op aantreffen van intact archeologisch erfgoed onbestaande en werd dan ook geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd.⁶⁸

Sloop- en bouwproject Markt 36 Deinze, Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek.

Naar aanleiding van de sloopplannen en de geplande nieuwbouw ter hoogte van de Markt 36 in Deinze werd een bureaustudie opgesteld. Het plangebied is gelegen binnen de historische stadskern van de stad en werd zeker vanaf de late en vermoedelijk zelfs vanaf de volle middeleeuwen bebouwd. Naast bewoningssporen daterende uit deze periode, kunnen zich ook nog sporen typerend voor achtererven

⁶⁵ HEIRBAUT & NICASIE 2017

⁶⁶ BAKX & SCHELLENS 2017

⁶⁷ NIJSSENS & COENAERTS 2017

⁶⁸ STEENHOUDT 2017

bevinden ter hoogte van het plangebied. Ook oudere archeologische sporen kunnen eveneens nog aanwezig zijn ter hoogte van het plangebied, gezien de topografisch interessante ligging van het plangebied. Verder archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem werd dan ook geadviseerd in uitgesteld traject.⁶⁹

Samenvatting

Opvallend is dat het archeologisch onderzoek in de nabije omgeving zich tot op heden voornamelijk heeft gefocust ter hoogte van de historische kern van de stad Deinze. Er werd dus tot op heden nog maar weinig tot geen onderzoek uitgevoerd ter hoogte van de zuidwestelijke meersen die grenzen aan de stad.

⁶⁹ VANHOLME 2017

1.4 Besluit

1.4.1 Datering, interpretatie en archeologische verwachting

Het onderzochte plangebied, Deinze Voetbalstadion, is de laatste decennia in gebruik als voetbalcomplex met verschillende pleinen, tribunes en parking. Begin jaren '70 werd het gebied aangekocht door de stad en startten de werken voor de aanleg van de huidige recreatiedomein de Brielmeersen. Het grondverzet dat vrijkwam bij de graafwerken van de vijver werd gebruikt als talud rondom het nieuwe voetbalplein. Welke impact deze graafwerken op het volledige terrein gehad hebben kon op basis van deze bureaustudie niet voor het volledige terrein worden vastgesteld. Volgens een drietal DOV-boringen in de nabije omgeving lijkt de bodemopbouw nog goed bewaard, maar een luchtfoto uit 1971 (zie Figuur 7) geeft een eerder geroerde indruk.

Op basis van een landschappelijke evaluatie is de nabije omgeving van het plangebied gelegen binnen een wel erg dynamisch landschap, gevormd door de historische veranderingen binnen de Leievlakte. Het onderzoeksgebied zelf is gelegen ter hoogte van een zwakke oeverwal ten westen van een Holocene Leiemeander. Deze locatie is ideaal voor extractiekampen daterende uit de steentijd. Gezien deze oeverwal net iets hoger gelegen is in de directe nabijheid van de rivierbedding. Voor semipermanente bewoning ging de mens zich tijdens de steentijd eerder vestigen ter hoogte van hoger gelegen rivierduinen. Historisch is weinig tot geen informatie gekend over aanwezigheid van de mens vanaf de steentijd, maar verschillende losse vondsten in de nabije omgeving van het plangebied geven toch het vermoeden dat de mens zich vanaf die vroegste periodes rond de stad heeft begeven.

Bodemkundig kon worden vastgesteld dat het noordwestelijke deel van het plangebied afgedekt wordt door opgehoogde gronden van antropogene aard, mogelijk veroorzaakt door de aanleg van het Schipdonkkanaal, maar dit kon niet met zekerheid worden vastgesteld. Vermoedelijk is de bodemopbouw onder deze ophoging dan ook tot op heden goed bewaard, gezien het Schipdonkkanaal werd aangelegd voor de aankoop en de omvorming van de meersen tot recreatiedomein. De bodemtypes sluiten dan ook aan bij de historische interpretatie van het plangebied als vochtig land dat vooral dienst kon doen als weideland en dan ook in de loop van de geschiedenis minder interessant zal geweest zijn voor eventuele bewoning. Ook reeds uitgevoerde bodemonderzoek onder de vorm van boringen opgenomen in de Databank Ondergrond Vlaanderen sluit hierbij aan. Deze boringen illustreren tevens het erg dynamisch landschappelijk ontstaanskarakter doorheen de tijd.

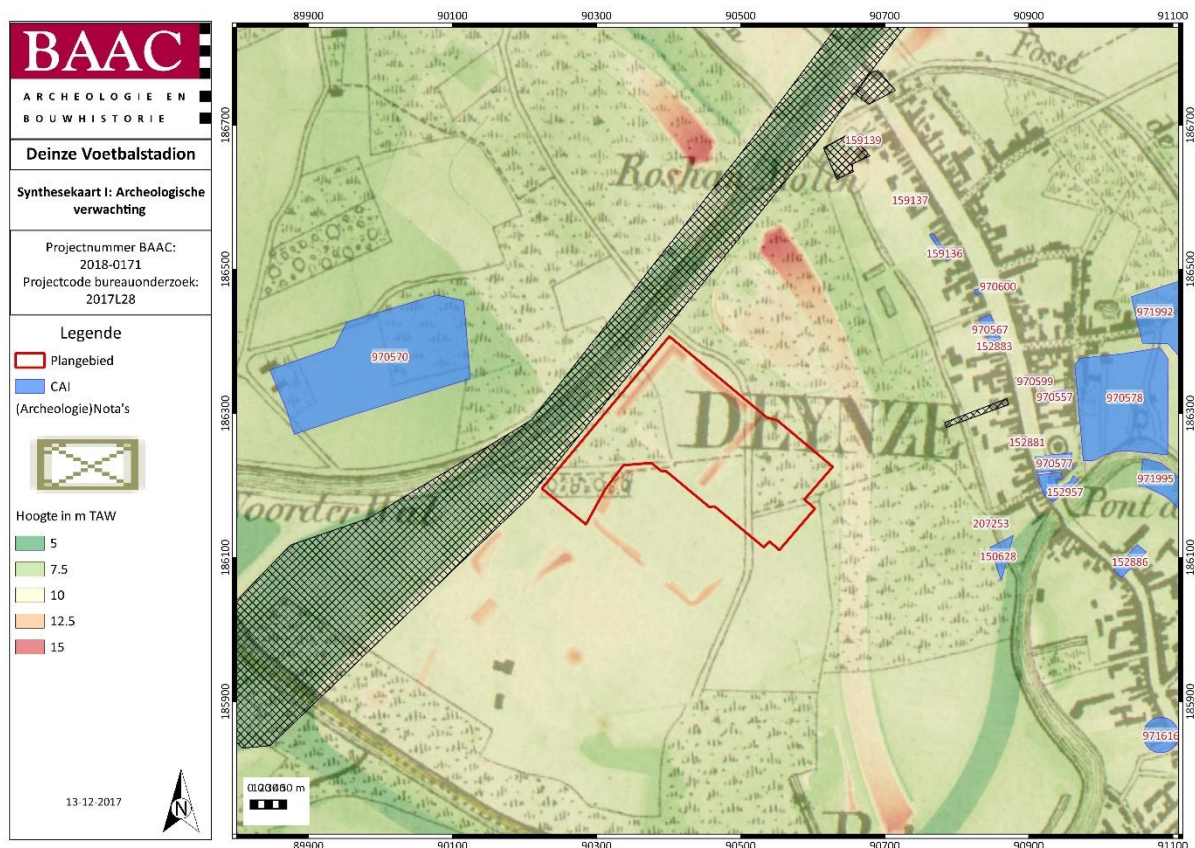
Op basis van een historische evaluatie kunnen we pas vanaf de middeleeuwen met zekerheid bewoning vaststellen in de nabije omgeving van het plangebied. Al zal de bewoningskern van Deinze mogelijk reeds vroeger ontstaan zijn en tijdens de middeleeuwen verder geëvolueerd zijn naar een echte stad met rechten en een omwalling. Het plangebied blijft dan ook tot de jaren '70 in gebruik als weideland of akkerland. Pas na de aankoop van de stad zal het gebied in ontwikkeling komen. Ook de cartografische bronnen sluiten hierbij aan. Het plangebied heeft steeds buiten de stadsomwalling gelegen en toont geen bewoning. Vanaf de Nieuwe Tijd zien we enkele antropogene ingrepen op het kaartmateriaal, waaronder een noord-zuid georiënteerde weg die doorheen het plangebied loopt, verschillende perceelsgreppels, de aanduiding van een slagveld uit 1646 en mogelijk een site met walgracht net ten zuidoosten van het plangebied. Zowel het slagveld als de site met walgracht zijn net buiten de geplande ingrepen gelegen.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kan dus niet met zekerheid gezegd worden of er daadwerkelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn. Het plangebied werd namelijk niet specifiek bij naam vermeld in de historische bronnen. Voor de oudere perioden (steentijden-metaaltijden-Romeinse periode) is er niets voorhanden wat betreft historische bronnen die relevant zijn voor het plangebied. Op basis van topografische en geomorfologische bronnen kan een middel hoge verwachting voor extractiekampen uit de steentijd geformuleerd worden, maar

gezien het tijdelijk karakter en de beperkte omvang van deze kampen is de trefkans relatief laag. De enige manier om hierover informatie in te winnen is dan ook verder veldonderzoek.

Ondanks de kans dat de bodem binnen het projectgebied mogelijk op verschillende plaatsen al dan niet volledig verstoord is door de werkzaamheden tijdens de aanleg van de Brielmeersen en de infrastructuur werken voor de aanleg van het sportcomplex uit de 20ste eeuw, bestaat de kans op het aantreffen van archeologische sporen nog steeds gezien de resultaten van het booronderzoek (zie hoofdstuk 1.3.1) wijzen op een relatief intact bodemprofiel. Datzelfde bodemprofiel weerspiegelt tevens ook het dynamisch karakter van het plangebied en het bovenal natte karakter van de bodem. Waardoor dit gebied vermoedelijk gedurende de hele geschiedenis niet of weinig aantrekkelijk was voor bewoning, zeker aangezien de bewoningskernen zich iets noordelijke ten opzichte van het plangebied bevinden. Wel kan een verwachting worden geformuleerd voor landelijke occupatiesporen zeker vanaf de middeleeuwen en mogelijk zelfs vanaf de metaaltijden en/of Romeinse periode, waaronder greppels en een veldweg ter hoogte van de geplande ingrepen binnen het plangebied.

Zoals weergegeven op Figuur 33 is te zien dat het archeologisch onderzoek zich tot op heden vooral heeft gefocust ter hoogte van de stadskern, net ten noordoosten van het plangebied. Het natte karakter van het plangebied wordt niet alleen gekenmerkt door zijn laaggelegen ligging, maar ook door het gebruik als weideland op de historische kaart.

Figuur 33: Synthesepan I: CAI-waarden⁷⁰ en Archeologie(Nota's)⁷¹ geprojecteerd op DHMII⁷² en Topografische kaart van Vandermaelen⁷³

⁷⁰ CAI 2017

⁷¹ ONROEREND ERFGOED VLAANDEREN 2017

⁷² AGIV 2017a

⁷³ GEOPUNT 2017c

1.4.2 Potentieel op kennisvermeerdering en afweging noodzaak verder onderzoek

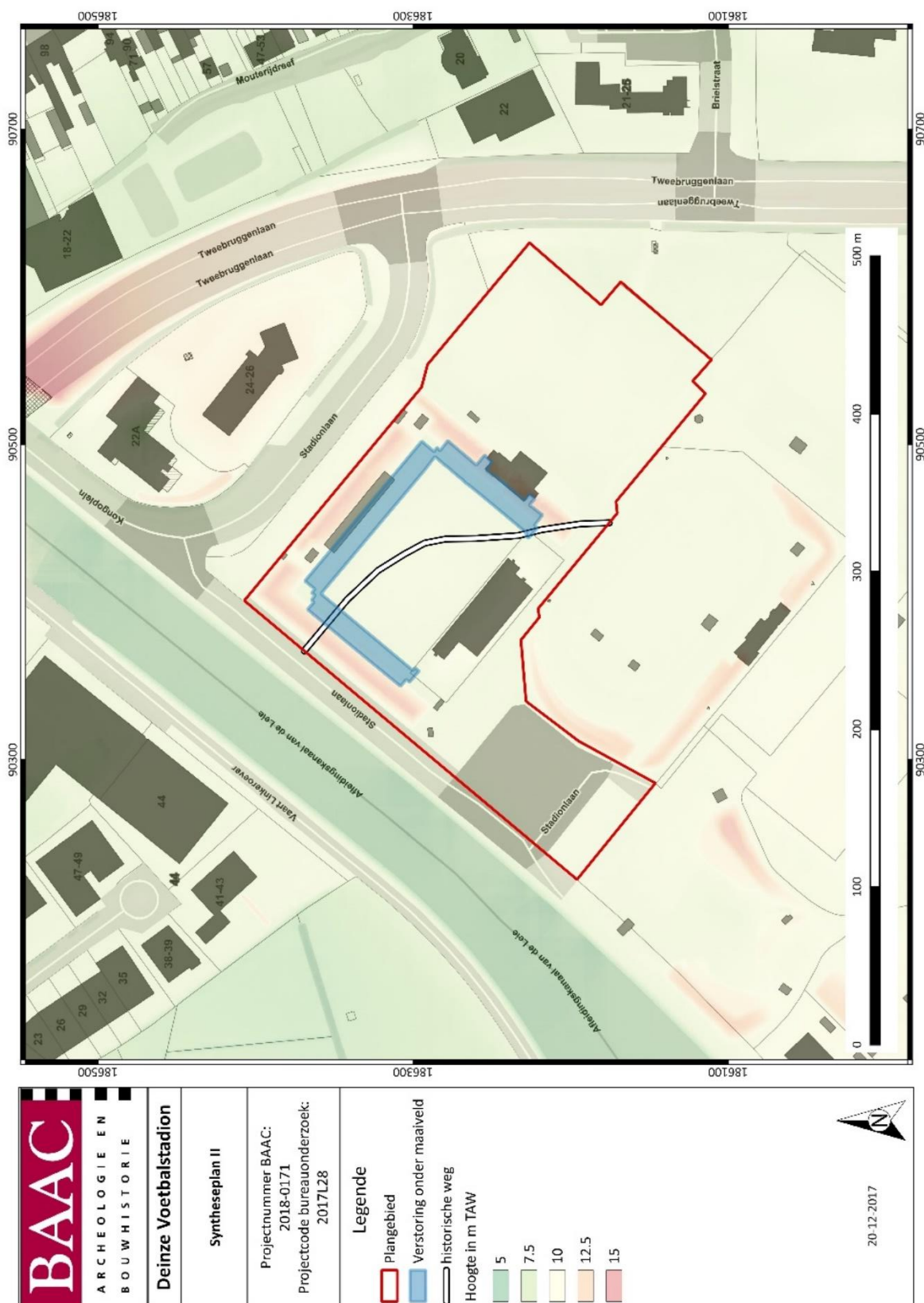
Aangezien het archeologisch onderzoek in de nabije omgeving zich voornamelijk heeft gefocust ter hoogte van de historische kern van de stad Deinze, is er nog maar weinig gekend over de zuidwestelijke meersen die grenzen aan de stad. Topografisch en geomorfologisch gezien is deze locatie gelegen binnen een erg dynamisch landschap, ideaal voor extractiekampen uit de prehistorie. Al is de trefkans van dergelijke kampementen dan weer eerder laag. Historisch gezien kunnen we vooral landelijke occupatiesporen verwachten vanaf de middeleeuwen en Nieuwe Tijd. Voor de metaaltijden en Romeinse periode is geen informatie gekend, maar vermoedelijk zijn deze gelijklopen met de latere periodes. Zowel de prehistorische sporen/vondsten als de landelijke occupatiesporen/vondsten vergen een heel andere aanpak van onderzoek. Terwijl steentijd onderzoek zich voornamelijk focust op het in kaart brengen van vondstmateriaal, zal onderzoek over de jongere perioden zich eerder focussen op grondsporen.

De geplande ingreep onder maaiveld concentreert zich voornamelijk ter hoogte van de tribunes. Daarom werd, in overleg met de opdrachtgever besloten, om uit te gaan van een totale verstoring tot 2 m onder het toekomstig maaiveld (ca. 9,20 m TAW). De funderingspalen zelf zullen dieper gaan dan 7,20 m TAW, maar de omvang en spreiding van deze verstoring door de palen is dermate beperkt dat we niet kunnen spreken van een destructief karakter. Eventuele nutsleidingen die buiten deze zone worden aangelegd zijn ook dermate beperkt in oppervlakte en diepte dat verder onderzoek ter hoogte van deze zones geen kenniswinst zou opleveren.

Aangezien de archeologische verwachting voor het plangebied beperkt blijft tot enerzijds een middel hoge verwachting voor extractiekampen uit de steentijd met een lage trefkans en anderzijds landelijke occupatiesporen zoals perceelsgreppels en een historische weg daterende zeker vanaf de middeleeuwen, mogelijk nog vroeger, hebben we dus een verschillend potentieel op kennisvermeerdering.

De specifieke omvang van de zone met volledige verstoring tot ca. 7,20 m TAW, een lange redelijk smalle zone (ca. 13 m en ter hoogte van de zuidoostelijke tribune lokaal ca. 15 m), noopt ons tot volgende maatregelen:

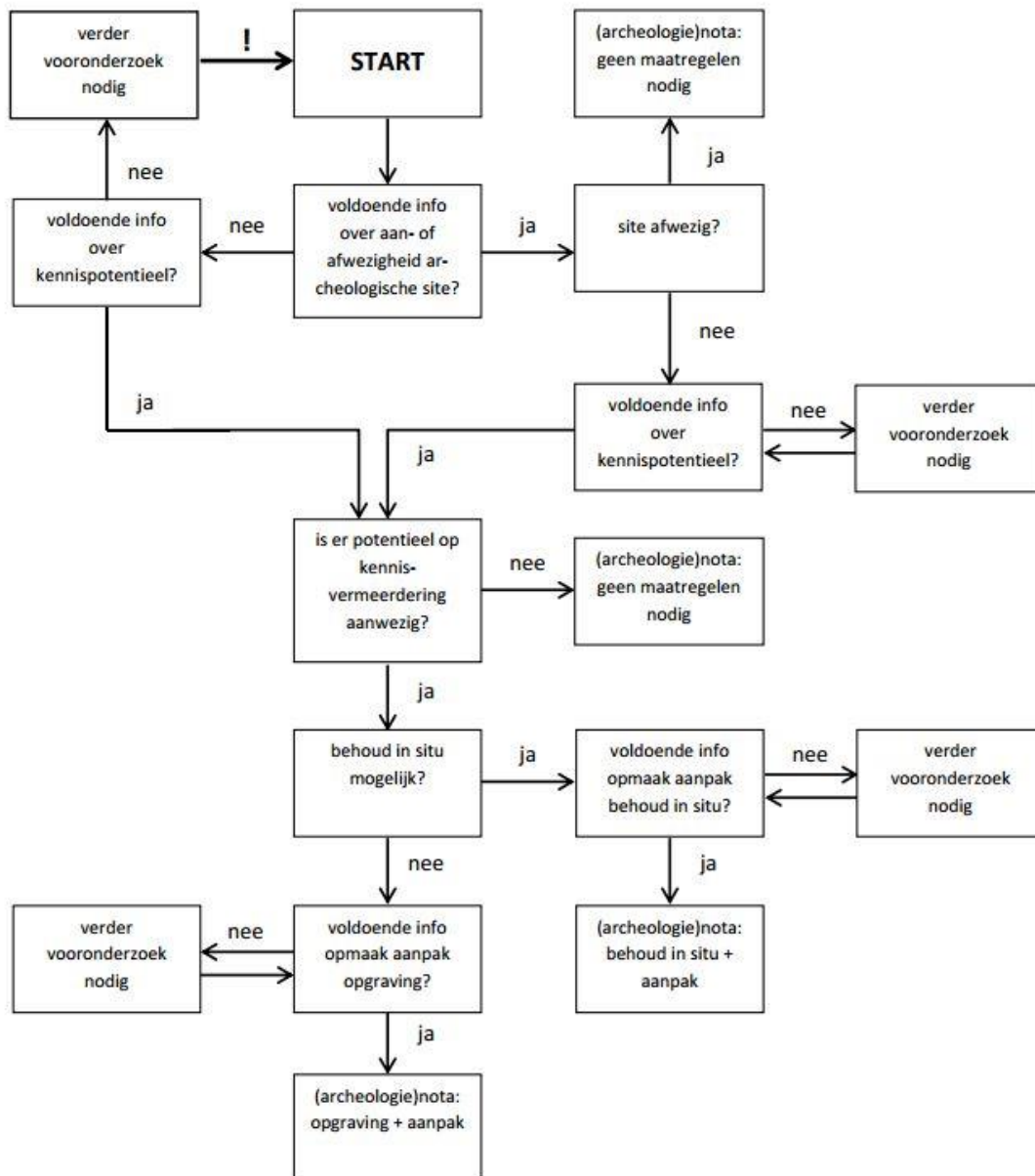
- De combinatie van ligging in erg dynamisch milieu (op basis van topografische en geomorfologische evaluatie), en daardoor eerder lage kans op sites uit metaaltijden en jongere periodes, samen met de eerder beperkte breedte van de geplande verstoring, die al bij al eerder zou leiden tot prospectieve kennis, adviseren wij geen archeologisch onderzoek gericht op sites uit metaaltijden en jongere periodes.
- De steentijdsites die kunnen ontstaan in dergelijke dynamische omgeving zijn qua omvang en zeldzaamheid dan net wel weer erg waardevol en kwetsbaar. Complete of gedeeltelijke sites kunnen wel binnen de geplande ingreep vallen. Specifiek met het oog op deze sites voorzien we wel maatregelen. Aangezien de geplande ingreep zich vlakdekkend beperkt tot een diepte van maximaal 2 meter (de geplande ingreep met een ruime buffer) zullen de maatregelen zich ook focussen op deze diepte.

Figuur 34: Synthesepan 2: De geplande ingrepen onder het bestaande maaiveld schematisch geprojecteerd op de DHMII⁷⁴ en de GRB⁷⁵.

⁷⁴ AGIV 2017a

⁷⁵ AGIV 2017b

Figuur 35: beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek.⁷⁶

⁷⁶ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016, fig.3.

2 Samenvatting

Naar aanleiding van een stedenbouwkundige vergunning voor de bouw van drie voetbaltribunes voor de voetbalclub KMSK Deinze, net ten zuidwesten van de historische stadskern van Deinze, werd door BAAC Vlaanderen een archeologienota. Aangezien het voetbalseizoen nog volop aan de gang is, zijn de terreinen voorlopig niet vrij voor verder vooronderzoek met ingreep in de bodem.

In 1971 werden de gronden ter hoogte van het voetbalcomplex en de meer zuidelijke gelegen Brielmeersen aangekocht door de stad Deinze. Kort nadien startten de werkzaamheden voor de aanleg van het park en het voetbalcomplex. Zo is de huidige talud rondom het hoofdplein aangelegd met grond afkomstig van het graven van de siervijver. In de decennia daaropvolgend werd de sportinfrastructuur uitgebreid met tribunes en cafetaria. De bestaande toestand van het plangebied heeft maar een beperkte invloed gehad op het bodemarchief aangezien veel van de tribunes zich bevinden ter hoogte van de opgeworpen talud en de geplande sloop beperkt blijft tot deze ophoging en niet dieper gaat dan het bestaande maaiveld.

Op basis van topografisch, geomorfologische en bodemkundige gegevens kan een middel hoge verwachting worden vooropgesteld voor extractiekampen uit de steentijd. Op basis van cartografische en historische gegevens wordt een lage verwachting voor landelijke occupatiesporen (historische weg en perceelsgreppels) mogelijk vanaf de metaaltijden tot en met de nieuwste tijd geformuleerd.

De ingrepen onder het maaiveld blijven beperkt tot funderingen en nutsleidingen, gezien deze nog niet met zekerheid bepaald zijn gaan we uit van een volledige verstoring tot ca. 7,20 m TAW ter hoogte van de nieuwe tribunes. De overige ingrepen zijn erg beperkt in oppervlakte en erg verspreid ter hoogte van de onderzoekszone, waardoor eventuele kenniswinst van verder onderzoek ter hoogte van deze zones heel beperkt zal zijn. Verder archeologisch onderzoek werd dan ook enkel geadviseerd ter hoogte van de tribunes zelf en is terug te vinden bij het bijhorende PvM.

3 Lijst met figuren

Figuur 1: Plangebied op topografische kaart	2
Figuur 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB)	3
Figuur 3: Foto's bestaande toestand.....	6
Figuur 4: Bestaande toestand weergegeven op de orthofoto en DHMII (met taluds goed waarneembaar in rood)	7
Figuur 5: Doorsnede bestaande toestand.....	8
Figuur 6: Inplantingsplan bestaande toestand op GRB.....	8
Figuur 7: Plangebied op luchtfoto uit 1971.....	9
Figuur 8: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting op orthofoto	10
Figuur 9: Doorsnede van de toekomstige inplanting	11
Figuur 10: Schematische weergave van de geplande ingrepen onder het maaiveld op de GRB	12
Figuur 11: Funderings- en rioleringschema van de drie tribunes	13
Figuur 12: Doorsnedes geplande tribunes	14
Figuur 13: Detail plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM)	18
Figuur 14: Detail plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM)	19
Figuur 15: DHMII met interpretatie van de alluviale Leievlakte rondom het plangebied.	20
Figuur 16: De vorming van de Vlaamse Vallei in de loop van het Pleistoceen.	21
Figuur 17: Schematische voorstelling van een vlechtend geulenpatroon, zoals dit in de Vlaamse Vallei bestond in het Weichseliaan.	22
Figuur 18: Schematische voorstelling van een meanderend rivierenpatroon, zoals dit bestond in de vallei van de Leie vanaf het Laatglaciaal. - 1: Kronkelwaarden (binnenkant van de rivierbocht), 2: Oeverwal (buitenkant van de rivierbocht), 3: Komgronden, 4: Oude, verlande riviermeander.	22
Figuur 19: Plangebied op de Tertiairgeologische kaart.....	24
Figuur 20: Plangebied op de Quartairgeologische kaart 1:200.000.....	25
Figuur 21: Kenmerken van de Quartairgeologische kaart betreffende het plangebied	25
Figuur 22: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen.....	26
Figuur 23: Plangebied met aanduiding van DOV-boringen op de GRB	27
Figuur 24: Plangebied op de kaart van Blaeu.....	32
Figuur 25: Plangebied op de Ferrariskaart	32
Figuur 26: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen.....	33
Figuur 27: Plangebied op de Vandermaelenkaart.....	33
Figuur 28: Plangebied op de Poppkaart.....	34
Figuur 29: Topografische kaart uit 1884	34
Figuur 30: Topografische kaart uit 1911	35
Figuur 31: Luchtfoto uit 1977.....	35
Figuur 32: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart	38
Figuur 33: Synthesepan I: CAI-waarden en Archeologie(Nota's) geprojecteerd op DHMII en Topografische kaart van Vandermaelen	44
Figuur 34: Synthesepan 2: De geplande ingrepen onder het bestaande maaiveld schematisch geprojecteerd op de DHMII en de GRB.	46
Figuur 35: beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek.....	47

4 Lijst met tabellen

Tabel 1: Archeologische waarden in de CAI in de onmiddellijke omgeving van het plangebied.	36
---	----

5 Plannenlijst

Projectcode Bureauonderzoek	2017L28
onderwerp	Plannenlijst
plannummer	Figuur1
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	1:1
Aanmaakwijze	Digitaal
datum	7/12/2017
plannummer	Figuur2
Type plan	Kadasterkaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	1:1
Aanmaakwijze	Digitaal
datum	7/12/2017
plannummer	Figuur6
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Inplantingsplan bestaande toestand
Aanmaakschaal	1:1
Aanmaakwijze	Digitaal
datum	07/12/2017 (raadpleging)
plannummer	Figuur10
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Inplantingsplan geplande ingrepen onder het maaiveld
Aanmaakschaal	1:1
Aanmaakwijze	Digitaal
datum	13/12/2017 (raadpleging)
plannummer	Figuur 13
Type plan	Hoogtemodel Detail
Onderwerp plan	Digitaal hoogtemodel terrein en omgeving
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	digitaal
datum	08/12/2017 (raadpleging)
plannummer	Figuur 14
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Digitaal hoogtemodel terrein en omgeving
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	digitaal
datum	08/12/2017 (raadpleging)
plannummer	Figuur 19
Type plan	Geologische kaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied op de geologische kaart van het tertiair
Aanmaakschaal	1:5.000
Aanmaakwijze	digitaal
datum	08/12/2017 (raadpleging)
plannummer	Figuur 20
Type plan	Geologische kaart

Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied op de geologische kaart van het quartair
Aanmaakschaal	1:5.000
Aanmaakwijze	digitaal
Datum	08/12/2017 (raadpleging)
plannummer	Figuur 22
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	1:5.000
Aanmaakwijze	analoog
datum	08/12/2017 (raadpleging)
plannummer	Figuur23
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Inplantingsplan DOV-boringen
Aanmaakschaal	1:1
Aanmaakwijze	Digitaal
datum	13/12/2017 (raadpleging)
plannummer	Figuur 24
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Kaart Graaf de Ferraris
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	analoog
datum	1771-1778
plannummer	Figuur 25
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Atlas der Buurtwegen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Analoog
datum	1841
plannummer	Figuur 26
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Topografische kaart Vandermaelen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Analoog
datum	1846-1854
plannummer	Figuur 27
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Poppkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Analoog
datum	1842-1879
plannummer	Figuur 28
Type plan	CAI-kaart
Onderwerp plan	CAI vondstlocaties
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
datum	2001-2017
datum	11/12/2017 (raadpleging)
plannummer	Figuur 29
Type plan	Grondplan

Onderwerp plan	Syntheseplan op historische kaart en Digitaal hoogtemodel geprojecteerd
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
datum	13/12/2017
plannummer	Figuur 30
Type plan	Grondplan
Onderwerp plan	Syntheseplan op Digitaal hoogtemodel en GRB geprojecteerd
Aanmaakschaal	1:1
Aanmaakwijze	Digitaal
datum	13/12/2017

6 Bibliografie

- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2016. *Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 2.0)*, Brussel.
- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2017. Geoportaal. Available at: <https://geo.onroenderfgoed.be>.
- AGIV, 2017a. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Digitaal Hoogte Model.
- AGIV, 2017b. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Grootchalig Referentiebestand (GRB).
- AGIV, 2017c. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, kleinschalig, zomeropnamen, kleur, 1971, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- AGIV, 2017d. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, 2013-2015, Vlaanderen.
- AGIV, 2017e. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- AGIV, 2017f. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Topografische Kaart NGI 1:10000 raster, klassieke reeks. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- BAKX, R. & SCHELLENS, S., 2017. *Nota Deinze, Markt 134-136, Verslag van Resultaten*, Bassevelde.
- BEYAERT, M. et al., 2006. *België in kaart. De evolutie van het landschap in drie eeuwen cartografie*, Brussel: Uitgeverij Lannoo.
- BLAEU, J., 1649. Iconografisch stadsgezicht Deinse. Available at: <https://www.sanderusmaps.com/detail.cfm?c=13953> [Accessed January 1, 2017].
- CAI, 2017. Centraal Archeologisch Inventaris. Available at: <http://cai.onroenderfgoed.be/>.

- CARTESIUS, 2017a. Cartesius. Available at: www.cartesius.be.
- CARTESIUS, 2017b. Deynze XXI/8 (1884) - Topografische kaart van België op schaal 1:20 000.
- CARTESIUS, 2017c. Deynze XXI/8 (1991) - Topografische kaart van België op schaal 1:20 000.
Available at: www.cartesius.be.
- CARTESIUS, 2017d. Luchtfoto 1977. Available at: www.cartesius.be.
- CARTOGIS, 1999. GeoloGIS, een geologische ontdekkingstocht doorheen België. Available at: <http://cartogis.ugent.be/geologis/geologis> [Accessed January 1, 2016].
- DOV VLAANDEREN, 2017a. Databank Ondergrond Vlaanderen. Available at: www.DOV.be.
- DOV VLAANDEREN, 2017b. Databank Ondergrond Vlaanderen, Bodemkaart. Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.
- DOV VLAANDEREN, 2017c. Databank Ondergrond Vlaanderen, Neogeen/paleogeen (Tertiair). Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.
- DOV VLAANDEREN, 2017d. Databank Ondergrond Vlaanderen, Quartair. Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.
- GEOPUNT, 2017a. GEOPUNT VLAANDEREN: Atlas der Buurtwegen Vlaanderen (ca1840). Available at: <http://www.geopunt.be>.
- GEOPUNT, 2017b. GEOPUNT VLAANDEREN: Ferrariskaart (1777). Available at: <http://www.geopunt.be>.
- GEOPUNT, 2017c. GEOPUNT VLAANDEREN: Kaart Vandermaelen (1846-1854). Available at: <http://www.geopunt.be> [Accessed August 2, 2016].
- GEOPUNT, 2017d. GEOPUNT VLAANDEREN: Popp-kaart Vlaanderen (1842-1879). Available at: <http://www.geopunt.be>.
- GEOPUNT, 2017e. Toelichting: Atlas Der Buurtwegen (1843-1845). Available at: <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.
- GEOPUNT, 2017f. Toelichting: Vandermaelen (1846-1854). Available at: <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/93795cd6-66d3-4310-83b2-5443adfee403>.
- HEIRBAUT, E.N.A. & NICASIE, M.J., 2017. *Nieuwbouw van een appartementencomplex. Markt 134-136, Deinze. Archeologienota.*, Halle-Zoersel.
- IOE, 2017. Inventaris Onroerend Erfgoed. Available at: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be>.
- JACOBS, J. et al., 1999. Toelichting bij de quartairgeologische kaart van België, Vlaams Gewest: Kaartblad 29 Kortrijk. , p.69.
- KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIË, 2017. Toelichting: Ferraris (kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden). Available at: http://belgica.kbr.be/nl/coll/cp/cpFerraris_nl.html.
- DE MOOR, G., 1997. *Toelichting bij de quartairgeologische kaart van België, Vlaams Gewest:*

Kaartblad 21 Tielt, Gent.

DE MOOR, G. & MOSTAERT, F., 1993. *Geomorfologische kaart van België 1:50000. Kaartblad Oostende*, Leuven.

DE MOOR G., VERMEIRE S., A.R., 1999. *Geologie van het quartair, kaartblad 22 Gent.*, Gent.

NIJSSENS, E. & COENAERTS, J., 2017. *Archeologische evaluatie van het bodemarchief aan het Kongoplein 2 te Deinze (Oost-Vlaanderen)*, Gent.

ONROEREND ERFGOED VLAANDEREN, 2017. Loket onroerend erfgoed: archeologienota's. Available at: <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/goedgekeurd> [Accessed May 24, 2017].

VAN RANST, E. & SYS, C., 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000). , (April), p.361.

STEENHOUDT, M., 2017. *Archeologienota Deinze-Nevele, Afleidingskanaal van de Leie*, Bassevelde.

VAN STRYDONCK, M., DE MULDER, G. & ALDERWEIRELDT, M., 2000. *De Schelde: verhaal van een rivier*, Leuven: Davidsfonds Uitgeverij nv.

VANHOLME, N., 2017. *Sloop- en bouwproject Markt 36 Deinze*, Nazareth.

Wikipedia, 2017. Wikipedia. Available at: <https://en.wikipedia.org>.

7 Bijlagen

Bijlage 1: - Inplantingsplan bestaande en geplande toestand

- Tribune 1
- Tribune 2
- Tribune 3

Bijlage 2: - Boorrapport 1

- Boorrapport 2
- Boorrapport 3